Acerca de este libro

Esta es una copia digital de un libro que, durante generaciones, se ha conservado en las estanterías de una biblioteca, hasta que Google ha decidido escanearlo como parte de un proyecto que pretende que sea posible descubrir en línea libros de todo el mundo.

Ha sobrevivido tantos años como para que los derechos de autor hayan expirado y el libro pase a ser de dominio público. El que un libro sea de dominio público significa que nunca ha estado protegido por derechos de autor, o bien que el período legal de estos derechos ya ha expirado. Es posible que una misma obra sea de dominio público en unos países y, sin embargo, no lo sea en otros. Los libros de dominio público son nuestras puertas hacia el pasado, suponen un patrimonio histórico, cultural y de conocimientos que, a menudo, resulta difícil de descubrir.

Todas las anotaciones, marcas y otras señales en los márgenes que estén presentes en el volumen original aparecerán también en este archivo como testimonio del largo viaje que el libro ha recorrido desde el editor hasta la biblioteca y, finalmente, hasta usted.

Normas de uso

Google se enorgullece de poder colaborar con distintas bibliotecas para digitalizar los materiales de dominio público a fin de hacerlos accesibles a todo el mundo. Los libros de dominio público son patrimonio de todos, nosotros somos sus humildes guardianes. No obstante, se trata de un trabajo caro. Por este motivo, y para poder ofrecer este recurso, hemos tomado medidas para evitar que se produzca un abuso por parte de terceros con fines comerciales, y hemos incluido restricciones técnicas sobre las solicitudes automatizadas.

Asimismo, le pedimos que:

+ *Haga un uso exclusivamente no comercial de estos archivos* Hemos diseñado la Búsqueda de libros de Google para el uso de particulares; como tal, le pedimos que utilice estos archivos con fines personales, y no comerciales.
+ *No envíe solicitudes automatizadas* Por favor, no envíe solicitudes automatizadas de ningún tipo al sistema de Google. Si está llevando a cabo una investigación sobre traducción automática, reconocimiento óptico de caracteres u otros campos para los que resulte útil disfrutar de acceso a una gran cantidad de texto, por favor, envíenos un mensaje. Fomentamos el uso de materiales de dominio público con estos propósitos y seguro que podremos ayudarle.
+ *Conserve la atribución* La filigrana de Google que verá en todos los archivos es fundamental para informar a los usuarios sobre este proyecto y ayudarles a encontrar materiales adicionales en la Búsqueda de libros de Google. Por favor, no la elimine.
+ *Manténgase siempre dentro de la legalidad* Sea cual sea el uso que haga de estos materiales, recuerde que es responsable de asegurarse de que todo lo que hace es legal. No dé por sentado que, por el hecho de que una obra se considere de dominio público para los usuarios de los Estados Unidos, lo será también para los usuarios de otros países. La legislación sobre derechos de autor varía de un país a otro, y no podemos facilitar información sobre si está permitido un uso específico de algún libro. Por favor, no suponga que la aparición de un libro en nuestro programa significa que se puede utilizar de igual manera en todo el mundo. La responsabilidad ante la infracción de los derechos de autor puede ser muy grave.

Acerca de la Búsqueda de libros de Google

El objetivo de Google consiste en organizar información procedente de todo el mundo y hacerla accesible y útil de forma universal. El programa de Búsqueda de libros de Google ayuda a los lectores a descubrir los libros de todo el mundo a la vez que ayuda a autores y editores a llegar a nuevas audiencias. Podrá realizar búsquedas en el texto completo de este libro en la web, en la página `http://books.google.com`

This is a reproduction of a library book that was digitized by Google as part of an ongoing effort to preserve the information in books and make it universally accessible.

Google books

https://books.google.com

Digitized by Google

igitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

76

Digitized by Google

Digitized by Google

74.

Digitized by Google

73.

Digitized by Google

72.

Digitized by Google

Digitized by Google

70.

Digitized by Google

69.

Digitized by Google

60.

Digitized by Google

65.

Digitized by Google

66.

Digitized by Google

65.

Digitized by Google

64.

Digitized by Google

Digitized by Google

62.

Digitized by Google

ρα, καὶ τοῦ εὖ, ἢ μή, τίνες αἰτίαι, καὶ περὶ ἐπιτιμήσεων, καὶ λύσεων, εἰρήσθω τοσαῦτα.

ΤΕΛΟΣ.

REGISTRVM.
A B C D.

FLORENTIAE.
APVD HEREDES.
Bernardi Iuntę.
M. D. LXIIII.

Digitized by Google

τῶν ἔργων. ἔτι τῷ ἐν ἐλάττονι μήκει τὸ τέλος τῆς μιμήσεως εἶναι· τὸ γὰρ ἀθροώτερον ἥδιον ἢ πολλῷ κεκραμένον τῷ χρόνῳ. λέγω δὲ οἷον εἴ τις τὸν Οἰδίπουν θείη, τὸν Σοφοκλέους, ἐν ἔπεσιν, ὅσοις ἡ Ἰλιάς. Ἔτι ἧττον μία ὁποιασοῦν μίμησις, ἡ τῶν ἐποποιῶν. σημεῖον δέ· ἐκ γὰρ ὁποιασοῦν μιμήσεως πλείους τραγῳδίαι γίνονται. ὥστε ἐὰν μὲν ἕνα μῦθον ποιῶσιν, ἀνάγκη ἢ βραχέα δεικνύμενον μύουρον φαίνεσθαι· ἢ ἀκολουθοῦντα τῷ τοῦ μέτρου μήκει, ὑδαρῆ· ἐὰν δὲ πλείους. λέγω δὲ. οἷον, ἐὰν ἐκ πλειόνων πράξεων ᾖ συγκειμένη, οὐ μία, ὥσπερ ἡ Ἰλιὰς ἔχει πολλὰ τοιαῦτα μέρη καὶ ἡ Ὀδύσσεια, ἃ καὶ καθ' ἑαυτὰ ἔχει μέγεθος. καίτοι ταῦτα τὰ ποιήματα (συνέστηκεν ὡς ἐνδέχεται ἄριστα, καὶ ὅτι μάλιστα μιᾶς πράξεως μίμησίς ἐστιν. Εἰ οὖν τούτοις τε διαφέρει πᾶσι, καὶ ἔτι τῷ τῆς τέχνης ἔργῳ· δεῖ γὰρ οὐ τὴν τυχοῦσαν ἡδονὴν ποιεῖν αὐτάς, ἀλλὰ τὴν εἰρημένην, φανερὸν ὅτι κρείττων ἂν εἴη μᾶλλον τοῦ τέλους τυγχάνουσα τῆς ἐποποιίας. Περὶ μὲν οὖν τραγῳδίας καὶ ἐποποιίας, καὶ αὐτῶν καὶ τῶν εἰδῶν καὶ τῶν μερῶν αὐτῶν, καὶ πόσα, καὶ τί διαφέ-

Digitized by Google

πίθην ἐκάλει. τοιαύτη δὲ δόξα καὶ περὶ Πινδάρου ἦν. ὡς δ' οὗτοι ἔχουσι πρὸς αὐτοὺς, ἡ ὅλη τέχνη πρὸς τὴν ἐποποιίαν ἔχει. τὴν μὲν οὖν περὶ τοὺς θεατὰς ἐπιεικεῖς φασὶν εἶναι· διὸ οὐδὲν δέονται τῶν σχημάτων· τὴν δὲ τραγικὴν, πρὸς φαύλους. ἡ οὖν φορτικὴ χείρων δῆλον ὅτι ἂν εἴη. Πρῶτον μὲν οὖν οὐ τῆς ποιητικῆς ἡ κατηγορία, ἀλλὰ τῆς ὑποκριτικῆς· ἐπεί ἐστι περιεργάζεσθαι τοῖς σημείοις, καὶ ῥαψῳδοῦντα, ὅπερ ἐποίει Σωσίστρατος· καὶ διᾴδοντα, ὅπερ ἐποίει Μνασίθεος Ὀπούντιος. Εἶτα οὐδὲ κίνησις ἅπασα ἀποδοκιμαστέα, εἴπερ μηδ' ὄρχησις· ἀλλ' ἡ φαύλων, ὅπερ καὶ Καλλιππίδη ἐπετιμᾶτο καὶ νῦν ἄλλοις, ὡς οὐκ ἐλευθέρας γυναῖκας μιμουμένων. ἔτι ἡ τραγῳδία καὶ ἄνευ κινήσεως ποιεῖ τὸ αὑτῆς, ὥσπερ ἡ ἐποποιία· διὰ γὰρ τοῦ ἀναγινώσκειν, φανερὰ ὁποῖα τίς ἐστιν. εἰ οὖν ἐστι τἄλλα κρείττων, τοῦτό γε οὐκ ἀναγκαῖον αὐτῇ ὑπάρχειν. ἔπειτα διότι πάντ' ἔχει, ὅσαπερ ἡ ἐποποιία· καὶ γὰρ τῷ μέτρῳ ἔξεστι χρῆσθαι, καὶ ἔτι οὐ μικρὸν μέρος τὴν μουσικὴν καὶ τὰς ὄψεις ἔχει, δι' ἧς ταῖς ἡδοναῖς ἐπίστανται ἐναργέστατα. Εἶτα καὶ τὸ ἐναργὲς ἔχει καὶ ἐν τῇ ἀναγνωρίσει, καὶ ἐπὶ

τοῖς λόγοις ἐλέγχει, εἰ τὸ αὐτὸ καὶ πρὸς τὸ
αὐτὸ, καὶ ὡσαύτως. ὥστε καὶ αὐτὸν, ἢ πρὸς
ἃ αὐτὸς λέγει, ἢ ὃ ἂν φρόνιμος ὑποθῆται.
Ὀρθὴ δὲ ἐπιτίμησις, καὶ ἀλογία, καὶ μοχθη-
ρία: ὅταν μὴ ἀνάγκης οὔσης μηδὲν χρήσηται
τῷ ἀλόγῳ, ὥσπερ Εὐριπίδης τῷ Αἰγεῖ ἢ τοῦ
πονηρίας. ὥσπερ ἐν Ὀρέστῃ τοῦ Μενελάου.
Τὰ μὲν οὖν ἐπιτιμήματα ἐκ πέντε εἰδῶν φέ-
ρουσιν, ἢ γὰρ ὡς ἀδύνατα, ἢ ὡς ἄλογα, ἢ ὡς
βλαβερὰ, ἢ ὡς ὑπεναντία, ἢ ὡς παρὰ τὴν
ὀρθότητα, τὴν κατὰ τέχνην: αἱ δὲ λύσεις ἐκ
τῶν εἰρημένων ἀριθμῶν σκεπτέαι: εἰσὶ δὲ δώ-
27. δεκα. Πότερον δὲ βελτίων ἡ ἐποποιητικὴ μί-
μησις, ἢ ἡ τραγῳδικὴ, διαπορήσειεν ἄν τις. εἰ
γὰρ ἡ ἧττον φορτικὴ, βελτίων: τοιαύτη δὲ πρὸς
βελτίους θεατάς ἐστι, δῆλον ὅτι ἡ ἅπαντα μι-
μουμένη φορτική. ὡς γὰρ οὐκ αἰσθανομένων, ἂν
μὴ αὐτὸς προσθῇ, πολλὴν κίνησιν κινοῦνται. fort. αὐλοῖσ
οἷον οἱ φαῦλοι αὐληταὶ κυλιόμενοι, ἂν δίσκον
δέῃ μιμεῖσθαι, καὶ ἕλκοντες τὸν κορυφαῖον,
ἂν σκύλλαν αὐλῶσιν. Ἡ μὲν οὖν τραγῳδία
τοιαύτη ἐστὶν. ὡς καὶ οἱ πρότερον τοὺς ὑστέρους
αὐτῶν ᾤοντο ὑποκριτάς: ὡς λίαν γὰρ ὑπερ-
βάλλοντα, πίθηκον ὁ Μυνίσκος τὸν Καλλιπ

ᾗ τὸ χάλκεον ἔγχος, τῷ ταύτῃ κωλυθῆναι.
Τὸ δὲ, ποσαχῶς ἐνδέχεται, ὡδί πως. μάλιστ'
ἄν τις ὑπολάβοι κατὰ τὴν κατ' ἀντικρὺ. ἢ ὡς
Γλαύκων λέγει, ὅτι ἔνια ἀλόγως προϋπο-
λαμβάνουσι: καὶ αὐτοὶ καταψηφισάμενοι
συλλογίζονται: καὶ ὡς εἰρηκότος, ὅτι δοκεῖ,
ἐπιτιμῶσιν, ἂν ὑπεναντίον ᾖ τῇ αὐτῶν οἰήσει.
Τοῦτο δὲ πέπονθε τὰ περὶ Ἰκάριον: οἴονται
γὰρ αὐτὸν Λάκωνα εἶναι. ἄτοπον οὖν τὸ μὴ ἐν-
τυχεῖν τὸν Τηλέμαχον αὐτῷ, εἰς Λακεδαί-
μονα ἐλθόντα. τὸ δ' ἴσως ἔχει, ὥσπερ οἱ Κε-
φαλλῆνές φασι: παρ' αὐτῶν γὰρ γῆμαι λέ-
γουσι τὸν Ὀδυσσέα καὶ εἶναι Ἰκάδιον, ἀλλ' οὐκ
Ἰκάριον. δι' ἁμάρτημα δὲ τὸ πρόβλημα εἰκός
ἐστιν. ὅλως δὲ τὸ ἀδύνατον μὲν ἢ πρὸς τὴν
ποίησιν, ἢ πρὸς τὸ βέλτιον: ἢ πρὸς τὴν δόξαν
δεῖ ἀνάγειν: πρός τε γὰρ τὴν ποίησιν αἱρετώ-
τερον πιθανὸν ἀδύνατον, ἢ ἀπίθανον καὶ δυνα- 55
τόν. τοιούτους δ' εἶναι, οἵους Ζεῦξις ἔγραφεν.
ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸ βέλτιον: τὸ γὰρ παράδειγ-
μα δεῖ ὑπερέχειν. πρὸς ἅ φασι τ' ἄλογα. οὕ-
τω τε καὶ ὅτι ποτὲ οὐκ ἄλογόν ἐστιν: εἰκὸς γὰρ
καὶ παρὰ τὸ εἰκὸς γίνεσθαι. Τὰ δ' ὑπεναν- 56
τία, ὡς εἰρημένα, οὕτω σκοπεῖν, ὥσπερ οἱ ἐν

Digitized by Google

Ζωρότερον δὲ κέραιρε, οὐ τὸ ἄκρατον, ὡς οἰνόφλυξιν, ἀλλὰ τὸ θᾶττον. τὸ δὲ κατὰ μεταφορὰν εἴρηται. οἷον. Ἄλλοι μέν ῥα θεοί τε καὶ ἀνέρες εὗδον παννύχιοι. καὶ τὸ, Ἤτοι ὅτ' ἐς πεδίον τὸ Τρωϊκὸν ἀθρήσειεν. καὶ Αὐλῶν συρίγγων τε ὅμαδον. τὸ γὰρ πάντες ἀντὶ τοῦ πολλοί, κατὰ μεταφορὰν εἴρηται: τὸ γὰρ πᾶν, πολύ τι. καὶ τὸ, Οἴη δ' ἄμμορος, κατὰ μεταφοράν: τὸ γὰρ γνωριμώτατον, μόνον. Κατὰ δὲ προσῳδίαν. ὥσπερ Ἱππίας ἔλυεν ὁ Θάσιος τό. δίδομεν δέ οἱ. καὶ τὸ μὲν οὗ καταπύθεται ὄμβρῳ. τὰ δὲ διαιρέσει. οἷον Ἐμπεδοκλῆς. Αἶψα δὲ θνήτ' ἐφύοντο τὰ πρὶν μάθον ἀθάνατ' εἶναι, Ζωρά τε πρὶν κέκριτο. Τὰ δὲ ἀμφιβολίᾳ. παρῴχηκε δὲ πλέων νύξ: τὸ γὰρ πλέων, ἀμφίβολόν ἐστι. τὰ δὲ κατὰ τὸ ἔθος τῆς λέξεως. οἷον τὸν κεκραμένον οἶνόν φασιν εἶναι. ὅθεν πεποίηται, κνημὶς νεοτεύκτου κασσιτέροιο, καὶ χαλκέας τοὺς τὸν σίδηρον ἐργαζομένους. ὅθεν εἴρηται ὁ Γανυμήδης Διὶ οἰνοχοεύειν, οὐ πινόντων οἶνον. εἴη δ' ἂν τοῦτό γε κατὰ μεταφοράν. δεῖ δὲ καὶ ὅταν ὄνομά τι ὑπεναντίωμά τι δοκῇ σημαίνειν, ἐπισκοπεῖν ποσαχῶς ἂν σημαίνει τοῦτο, ἐν τῷ εἰρημένῳ. οἷον, τῇ ἔ-

ἢ κακομιμήτως ἔγραψε. Πρὸς δὲ τούτοις, ἐὰν ἐπιτιμᾶται, ὅτι οὐκ ἀληθῆ, ἀλλ᾽ οἷα δεῖ. οἷον καὶ Σοφοκλῆς ἔφη. αὐτὸς μὲν, οἵους δεῖ ποιεῖν: Εὐριπίδης δὲ, οἷοι εἰσί: διὸ ταύτῃ λυτέον. εἰ δὲ μηδετέρως. ὅτι οὕτω φασὶν. οἷον τὰ περὶ θεῶν. ἴσως γὰρ οὔτε βέλτιον οὕτω λέγειν, οὔτ᾽ ἀληθῆ, ἀλλ᾽ ἔτυχεν, ὥσπερ Ξενοφάνης: ἀλλ᾽ οὔ φασι τάδε.. ἴσως δὲ οὐ βέλτιον μὲν, ἀλλ᾽ οὕτως εἶχεν. οἷον τὰ περὶ τῶν ὅπλων: ἔγχεα δέ σφιν Ὄρθ᾽ ἐπὶ σαυρωτῆρος: οὕτω γὰρ τότ᾽ ἐνόμιζον, ὥσπερ καὶ νῦν Ἰλλυριοί. περὶ δὲ τοῦ καλῶς, ἢ μὴ καλῶς ἢ εἴρηται τινὶ ἢ πεπρᾶκται, οὐ μόνον σκεπτέον εἰς αὐτὸ τὸ πεπραγμένον, ἢ εἰρημένον, βλέποντα, εἰ σπουδαῖον ἢ φαῦλον, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν πράττοντα, ἢ λέγοντα, πρὸς ὃν, ἢ ὅτε, ἢ ὅτῳ, ἢ οὗ ἕνεκεν. οἷον ἢ μείζονος ἀγαθοῦ, ἵνα γένηται: ἢ μείζονος κακοῦ, ἵν᾽ ἀπογένηται. Τὰ δὲ πρὸς τὴν λέξιν ὁρῶντα δεῖ διαλύειν. οἷον γλώττῃ. Οὐρῆας μὲν πρῶτον: ἴσως γὰρ οὐ τοὺς ἡμιόνους λέγει, ἀλλὰ τοὺς φύλακας. καὶ τὸν Δόλωνα. Ὅς δή τοι εἶδος μὲν ἔην κακὸς, οὐ τὸ σῶμα ἀσύμμετρον: ἀλλὰ τὸ πρόσωπον αἰσχρόν: τὸ γὰρ εὐειδὲς οἱ Κρῆτες εὐπρόσωπον καλοῦσι: καὶ τὸ.

κῆς: οὐδὲ ἄλλης τέχνης καὶ ποιητικῆς. αὐ-
53 τῆς δὲ τῆς ποιητικῆς διττὴ ἡ ἁμαρτία: ἡ μὲν
γὰρ καθ' αὐτήν: ἡ δὲ κατὰ συμβεβηκός: εἰ
μὲν γὰρ προείλετο μιμήσασθαι ἀδυναμίαν,
αὐτῆς ἡ ἁμαρτία: εἰ δὲ τὸ προελέσθαι μὴ ὀρ-
θῶς, κατὰ συμβεβηκός: ἀλλὰ τὸν ἵππον ἄμ-
φω τὰ δεξιὰ προβεβληκότα. ἢ τὸ καθ' ἑκά-
στην τέχνην ἁμάρτημα. οἷον τὸ κατὰ ἰατρικὴν,
ἢ ἄλλην τέχνην, ἢ ἀδύνατα πεποίηται. ταῦ-
τ' οὖν ὁποῖα ἂν ᾖ, οὐ καθ' ἑαυτήν. ὥστε δεῖ
55 τὰ ἐπιτιμήματα ἐν τοῖς προβλήμασιν, ἐκ
τούτων ἐπισκοποῦντα, λύειν. πρῶτον μὲν γὰρ
ἂν τὰ πρὸς αὐτὴν τὴν τέχνην ἀδύνατα πε-
ποίηται, ἡμάρτηται: ἀλλ' ὀρθῶς ἔχει, εἰ τυγχά-
νοι τοῦ τέλους τοῦ αὐτῆς: τὸ γὰρ τέλος εἴρηται.
οἷον, εἰ οὕτως ἐκπληκτικώτερον ἢ αὐτὸ, ἢ ἄλλο
56 ποιεῖ μέρος. παράδειγμα ἡ τοῦ Ἕκτορος
δίωξις. Εἰ μέν τοι τὸ τέλος (ἢ μᾶλλον ἢ ἧττον)
ἐνεδέχετο ὑπάρχειν, καὶ κατὰ τὴν περὶ τού-
των τέχνην, ἡμάρτηται οὐκ ὀρθῶς: δεῖ γὰρ, εἰ
ἐνδέχεται, ὅλως μηδαμῇ ἡμαρτῆσθαι. ἔτι πο-
τέρων ἐστὶ τὸ ἁμάρτημα, τῶν κατὰ τὴν τέχνην
ἢ κατ' ἄλλο συμβεβηκός: ἔλαττον γὰρ, εἰ μὴ
ᾔδει, ὅτι ἔλαφος θήλεια κέρατα οὐκ ἔχει, ἢ

λοντας· ἢ ἐν Μυσοῖς, ὁ ἄφωνος ἐκ Τεγέας εἰς τὴν Μυσίαν ἥκων. ὥστε τὸ λέγειν, ὅτι ἀνῄρητο ἂν ὁ μῦθος, γελοῖον· ἐξ ἀρχῆς γὰρ οὐ δεῖ συνίστασθαι τοιούτους· ἂν δὲ θῇ, καὶ φαίνηται εὐλογώτερον, ἀποδέχεσθαι καὶ ἄτοπον. ἐπεὶ καὶ τὰ ἐν Ὀδυσσείᾳ ἄλογα, τὰ περὶ τὴν ἔκθεσιν, ὡς οὐκ ἂν ἦν ἀνεκτά, δῆλον ἂν γένοιτο, εἰ αὐτὰ φαῦλος ποιητὴς ποιήσει. νῦν δὲ τοῖς ἄλλοις ἀγαθοῖς ὁ ποιητὴς ἀφανίζει, ἡδύνων τὸ ἄτοπον. Τῇ δὲ λέξει δεῖ διαπονεῖν ἐν τοῖς ἀργοῖς μέρεσι, καὶ μήτε ἠθικοῖς, μήτε διανοητικοῖς: ἀποκρύπτει γὰρ πάλιν ἡ λίαν λαμπρὰ λέξις τά ἤθη καὶ τὰς διανοίας. περὶ δὲ προβλημάτων, καὶ λύσεων, ἐκ πόσων τε καὶ ποίων εἰδῶν ἐστιν, ὧδ᾽ ἂν θεωροῦσι, γένοιτ᾽ ἂν φανερόν. ἐπεὶ γάρ ἐστι μιμητὴς ὁ ποιητής, ὥσπερ ἂν ἢ ζωγράφος, ἤ τις ἄλλος εἰκονοποιός, ἀνάγκη μιμεῖσθαι, τριῶν ὄντων τὸν ἀριθμόν, ἕν τι ἀεί: ἢ γὰρ οἷα ἦν ἢ ἔστιν: ἢ οἷα φασὶ καὶ δοκεῖ: ἢ οἷα εἶναι δεῖ. ταῦτα δ᾽ ἐξαγγέλλεται λέξει, ἢ καὶ γλώτταις, καὶ μεταφοραῖς. καὶ πολλὰ πάθη τῆς λέξεώς ἐστι: δίδομεν γὰρ ταῦτα τοῖς ποιηταῖς. Πρὸς δὲ τούτοις οὐχ ἡ αὐτὴ ὀρθότης ἐστὶ τῆς πολιτικῆς, καὶ τῆς ποιητι-

τοῦ ἐν τῇ ἐποποιΐᾳ τὸ ἄλογον. δι' ὃ συμβαίνει μάλιστα τὸ θαυμαστόν, διὰ τὸ μὴ ὁρᾶν εἰς τὸν πράττοντα. ἐπεὶ τὰ περὶ τὴν Ἕκτορος δίωξιν, ἐπὶ σκηνῆς ὄντα, γελοῖα ἂν φανείη: οἱ μὲν ἑστῶτες, καὶ οὐ διώκοντες: ὁ δὲ, ἀνανεύων. ἐν δὲ τοῖς ἔπεσι λανθάνει: τὸ δὲ θαυμαστὸν ἡδύ: σημεῖον δή: πάντες γὰρ προστιθέντες ἀπαγγέλλουσιν, ὡς χαριζόμενοι. Δεδίδαχε δὲ μάλιστα Ὅμηρος καὶ τοὺς ἄλλους ψευδῆ λέγειν, ὡς δεῖ: ἔστι δὲ τοῦτο παραλογισμός: οἴονται γὰρ ἄνθρωποι, ὅταν τουδὶ ὄντος τοδὶ ᾖ, ἢ γινομένου γίνηται, εἰ τὸ ὕστερόν ἐστι, καὶ τὸ πρότερον εἶναι ἢ γίνεσθαι: τοῦτο δέ ἐστι ψεῦδος. δι' ὃ δή, ἂν τὸ πρῶτον ψεῦδος, ἀλλ' ἢ δὲ τούτου ὄντος, ἀνάγκη εἶναι ἢ γενέσθαι ἢ προσθεῖναι: διὰ γὰρ τὸ τοῦτο εἰδέναι ἀληθὲς ὄν, παραλογίζεται ἡμῶν ἡ ψυχὴ καὶ τὸ πρῶτον, ὡς ὄν. προαιρεῖσθαι τε ἀδύνατα καὶ εἰκότα, μᾶλλον ἢ δυνατὰ καὶ ἀπίθανα. τούς τε λόγους μὴ συνίστασθαι ἐκ μερῶν ἀλόγων, ἀλλὰ μάλιστα μὲν μηδὲν ἔχειν ἄλογον. εἰ δὲ μή, ἔξω τοῦ μυθεύματος, ὥσπερ Οἰδίπους, τὸ μὴ εἰδέναι πῶς ὁ Λάϊος ἀπέθανεν. ἀλλὰ μὴ ἐν τῷ δράματι, ὥσπερ ἐν Ἠλέκτρᾳ οἱ τὰ Πύθια ἀπαγγέλ-

Digitized by Google

ποιεῖ τὰς τραγῳδίας. Τὸ δὲ μέτρον τὸ ἡρωϊ-
κὸν ἀπὸ τῆς πείρας ἥρμοκεν· εἰ γάρ τις ἐν ἄλ-
λῳ τινὶ μέτρῳ διηγηματικὴν μίμησιν ποιοῖ- 48
το, ἢ ἐν πολλοῖς, ἀπρεπὲς ἂν φαίνοιτο· τὸ
γὰρ ἡρωϊκὸν στασιμώτατον καὶ ὀγκωδέστατον
τῶν μέτρων ἐστί. διὸ καὶ γλώττας, καὶ μετα-
φορὰς δέχεται μάλιστα· περιττὴ γὰρ καὶ ἡ
διηγηματικὴ μίμησις τῶν ἄλλων· τὸ δὲ ἰαμ-
βικὸν καὶ τετράμετρον κινητικά· τὸ μὲν, ὀρχη-
στικόν· τὸ δὲ, πρακτικόν. ἔτι δὲ ἀτοπώτερον,
εἰ μιγνύοι τις αὐτά, ὥσπερ Χαιρήμων. διὸ
οὐδεὶς μακρὰν σύστασιν ἐν ἄλλῳ πεποίηκεν,
ἢ τῷ ἡρῴῳ. ἀλλ' ὥσπερ εἴπομεν, αὐτὴ ἡ φύσις
διδάσκει τὸ ἁρμόττον αὐτῇ διαιρεῖσθαι. Ὅμη-
ρος δὲ ἄλλα τε πολλὰ ἄξιος ἐπαινεῖσθαι, καὶ
δὴ καὶ ὅτι μόνος τῶν ποιητῶν οὐκ ἀγνοεῖ, ὃ
δεῖ ποιεῖν αὐτόν· αὐτὸν γὰρ δεῖ τὸν ποιητὴν
ἐλάχιστα λέγειν· οὐ γάρ ἐστι κατὰ ταῦτα μι-
μητής. οἱ μὲν οὖν ἄλλοι αὐτοὶ μὲν δι' ὅλου ἀγω- 50
νίζονται· μιμοῦνται δὲ ὀλίγα καὶ ὀλιγάκις·
ὁ δὲ, ὀλίγα φροιμιασάμενος, εὐθὺς εἰσάγει ἄν-
δρα, ἢ γυναῖκα, ἢ ἄλλο τι ἦθος, καὶ οὐδὲν ἀή-
θη, ἀλλ' ἔχοντ' ἦθος. δεῖ μὲν οὖν ἐν ταῖς τραγῳ-
δίαις ποιεῖν τὸ θαυμαστόν· μᾶλλον δ' ἐνδέχε-

τος, καὶ ἱκανῶς. καὶ γὰρ καὶ τῶν ποιημάτων ἑκάτερον συνέστηκεν· ἡ μὲν Ἰλιὰς, ἁπλοῦν καὶ παθητικόν· ἡ δὲ Ὀδύσσεια, πεπλεγμένον· ἀναγνώρισις γὰρ διόλου καὶ ἠθική. πρὸς δὲ τούτοις λέξει καὶ διανοίᾳ πάντας ὑπερβέβληκε. Διαφέρει δὲ κατά τε τῆς συστάσεως τὸ μῆκος ἡ ἐποποιΐα, καὶ τὸ μέτρον. τοῦ μὲν οὖν μήκους ὅρος ἱκανὸς ὁ εἰρημένος· δύνασθαι γὰρ δεῖ συνορᾶσθαι τὴν ἀρχὴν, καὶ τὸ τέλος. εἴη δ' ἂν τοῦτο, εἰ τῶν μὲν ἀρχαίων ἐλάττους αἱ συστάσεις εἶεν, πρός τε τὸ πλῆθος τῶν τραγῳδιῶν, τῶν εἰς μίαν ἀκρόασιν τιθεμένων, παρήκοιεν. ἔχει δὲ πρὸς τὸ ἐπεκτείνεσθαι τὸ μέγεθος πολύ τι ἡ ἐποποιΐα ἴδιον, διὰ τὸ ἐν μὲν τῇ τραγῳδίᾳ μὴ ἐνδέχεσθαι ἅμα πραττόμενα πολλὰ μέρη μιμεῖσθαι, ἀλλὰ τὸ ἐπὶ τῆς σκηνῆς, καὶ τῶν ὑποκριτῶν μέρος μόνον· ἐν δὲ τῇ ἐποποιΐᾳ, διὰ τὸ διήγησιν εἶναι, ἔστι πολλὰ μέρη ἅμα ποιεῖν περαινόμενα, ὑφ' ὧν, οἰκείων ὄντων, αὔξεται ὁ τοῦ ποιήματος ὄγκος. ὥστε τοῦτ' ἔχει τὸ ἀγαθὸν εἰς μεγαλοπρέπειαν, καὶ τὸ μεταβάλλειν τὸν ἀκούοντα καὶ ἐπεισοδιοῦν ἀνομοίοις ἐπεισοδίοις· τὸ γὰρ ὅμοιον, ταχὺ πληροῦν, ἐκπίπτειν

ποιεῖ τὰς τραγῳδίας. Τὸ δὲ μέτρον τὸ ἡρωϊκὸν ἀπὸ τῆς πείρας ἥρμοκεν· εἰ γάρ τις ἐν ἄλλῳ τινὶ μέτρῳ διηγηματικὴν μίμησιν ποιοῖτο, ἢ ἐν πολλοῖς, ἀπρεπὲς ἂν φαίνοιτο· τὸ γὰρ ἡρωϊκὸν στασιμώτατον καὶ ὀγκωδέστατον τῶν μέτρων ἐστί. διὸ καὶ γλώττας, καὶ μεταφορὰς δέχεται μάλιστα· περιττὴ γὰρ καὶ ἡ διηγηματικὴ μίμησις τῶν ἄλλων· τὸ δὲ ἰαμβικὸν καὶ τετράμετρον κινητικά· τὸ μὲν, ὀρχηστικόν· τὸ δὲ, πρακτικόν. ἔτι δὲ ἀτοπώτερον, εἰ μιγνύοι τις αὐτὰ, ὥσπερ Χαιρήμων. διὸ οὐδεὶς μακρὰν σύστασιν ἐν ἄλλῳ πεποίηκεν, ἢ τῷ ἡρώῳ. ἀλλ' ὥσπερ εἴπομεν, αὐτὴ ἡ φύσις διδάσκει τὸ ἁρμόττον αὐτῇ διαιρεῖσθαι. Ὅμηρος δὲ ἄλλα τε πολλὰ ἄξιος ἐπαινεῖσθαι, καὶ δὴ καὶ ὅτι μόνος τῶν ποιητῶν οὐκ ἀγνοεῖ, ὃ δεῖ ποιεῖν αὐτόν· αὐτὸν γὰρ δεῖ τὸν ποιητὴν ἐλάχιστα λέγειν· οὐ γάρ ἐστι κατὰ ταῦτα μιμητής. οἱ μὲν οὖν ἄλλοι αὐτοὶ μὲν δι' ὅλου ἀγωνίζονται· μιμοῦνται δὲ ὀλίγα καὶ ὀλιγάκις· ὁ δὲ, ὀλίγα φροιμιασάμενος, εὐθὺς εἰσάγει ἄνδρα, ἢ γυναῖκα, ἢ ἄλλο τι ἦθος, καὶ οὐδὲν ἀήθη, ἀλλ' ἔχοντ' ἦθος. δεῖ μὲν οὖν ἐν ταῖς τραγῳδίαις ποιεῖν τὸ θαυμαστόν· μᾶλλον δ' ἐνδέχε-

τος, καὶ ἱκανῶς. καὶ γὰρ καὶ τῶν ποιημάτων ἑκάτερον συνέστηκεν· ἡ μὲν Ἰλιὰς, ἁπλοῦν καὶ παθητικόν· ἡ δὲ Ὀδύσσεια, πεπλεγμένον· ἀναγνώρισις γὰρ διόλου καὶ ἠθική. πρὸς δὲ τούτοις λέξει καὶ διανοίᾳ πάντας ὑπερβέβληκε. Διαφέρει δὲ κατά τε τῆς συστάσεως τὸ μῆκος ἡ ἐποποιΐα, καὶ τὸ μέτρον. τοῦ μὲν οὖν μήκους ὅρος ἱκανὸς ὁ εἰρημένος· δύνασθαι γὰρ δεῖ συνορᾶσθαι τὴν ἀρχὴν, καὶ τὸ τέλος. εἴη δ' ἂν τοῦτο, εἰ τῶν μὲν ἀρχαίων ἐλάττους αἱ συστάσεις εἶεν, πρός τε τὸ πλῆθος τῶν τραγῳδιῶν, τῶν εἰς μίαν ἀκρόασιν τιθεμένων, παρήκοιεν. ἔχει δὲ πρὸς τὸ ἐπεκτείνεσθαι τὸ μέγεθος πολύ τι ἡ ἐποποιΐα ἴδιον, διὰ τὸ ἐν μὲν τῇ τραγῳδίᾳ μὴ ἐνδέχεσθαι ἅμα πραττόμενα πολλὰ μέρη μιμεῖσθαι, ἀλλὰ τὸ ἐπὶ τῆς σκηνῆς, καὶ τῶν ὑποκριτῶν μέρος μόνον· ἐν δὲ τῇ ἐποποιΐᾳ, διὰ τὸ διήγησιν εἶναι, ἔστι πολλὰ μέρη ἅμα ποιεῖν περαινόμενα, ὑφ' ὧν, οἰκείων ὄντων, αὔξεται ὁ τοῦ ποιήματος ὄγκος. ὥστε τοῦτ' ἔχει τὸ ἀγαθὸν εἰς μεγαλοπρέπειαν, καὶ τὸ μεταβάλλειν τὸν ἀκούοντα καὶ ἐπεισοδιοῦν ἀνομοίοις ἐπεισοδίοις· τὸ γὰρ ὅμοιον, ταχὺ πληροῦν, ἐκπίπτειν

τέλος, ἐπιχειρῆσαι ποιεῖν ὅλον: λίαν γὰρ ἂν μέγας, καὶ οὐκ εὐσύνοπτος ἔμελλεν ἔσεσθαι. ἢ τῷ μεγέθει μετριάζοντα, καταπεπλεγμένον τῇ ποικιλίᾳ. νῦν δ' ἓν μέρος ἀπολαβὼν, ἐπεισοδίοις κέχρηται αὐτῶν πολλοῖς, οἷον. νεῶν καταλόγῳ, καὶ ἄλλοις ἐπεισοδίοις, οἷς διαλαμβάνει τὴν ποίησιν. οἱ δ' ἄλλοι περὶ ἕνα ποιοῦσι, καὶ περὶ ἕνα χρόνον, καὶ μίαν πρᾶξιν πολυμερῆ. οἷον ὁ τὰ Κυπριακὰ ποιήσας, καὶ τὴν μικρὰν Ἰλιάδα. τοιγαροῦν ἐκ μὲν Ἰλιάδος καὶ Ὀδυσσείας μία τραγῳδία ποιεῖται ἑκατέρας, ἢ δύο μόναι: ἐκ δὲ Κυπρίων, πολλαί: καὶ ἐκ τῆς μικρᾶς Ἰλιάδος πλέον ὀκτώ. οἷον, Ὅπλων κρίσις, Φιλοκτήτης, Νεοπτόλεμος, Εὐρύπυλος, Πτωχεία, Λάκαιναι, Ἰλίου πέρσις, καὶ Ἀπόπλους, καὶ Σίνων, καὶ Τρῳάδες. ἔτι δὲ τὰ εἴδη ταὐτὰ δεῖ ἔχειν τὴν ἐποποιίαν τῇ τραγῳδίᾳ: ἢ γὰρ ἁπλῆν, ἢ πεπλεγμένην: ἢ ἠθικὴν, ἢ παθητικὴν, δεῖ εἶναι: καὶ τὰ μέρη, ἔξω μελοποιίας καὶ ὄψεως, ταὐτά: καὶ γὰρ περιπετειῶν δεῖ, καὶ ἀναγνωρίσεων, καὶ παθημάτων. ἔτι τὰς διανοίας, καὶ τὴν λέξιν ἔχειν καλῶς. οἷς ἅπασιν Ὅμηρος κέχρηται καὶ πρώ-

Digitized by Google

ἁρμόττει τῶν ὀνομάτων, ὅσοις καὶ ἐν λόγοις τις χρήσαιτο· ἔστι δὲ τὰ τοιαῦτα, τὸ κύριον, καὶ μεταφορὰ, καὶ κόσμος. περὶ μὲν οὖν τραγῳδίας, καὶ τῆς ἐν τῷ πράττειν μιμήσεως, ἔστω ἡμῖν ἱκανὰ τὰ εἰρημένα. περὶ δὲ τῆς διηγηματικῆς, καὶ ἐν μέτρῳ μιμητικῆς, ὅτι δεῖ τοὺς μύθους, καθάπερ ἐν ταῖς τραγῳδίαις συνιστάναι δραματικοὺς, καὶ περὶ μίαν πρᾶξιν ὅλην καὶ τελείαν, ἔχουσαν ἀρχὴν καὶ μέσον καὶ τέλος, ἵν' ὥσπερ ζῶον ἓν ὅλον ποιῇ τὴν οἰκείαν ἡδονὴν, δῆλον. καὶ μηδεμίας ἱστορίας τὰς συνήθεις εἶν, ἐν αἷς ἀνάγκη οὐχὶ μιᾶς πράξεως ποιεῖσθαι δήλωσιν, ἀλλ' ἑνὸς χρόνου, ὅσα ἐν τούτῳ συνέβη περὶ ἕνα ἢ πλείους, ὧν ἕκαστον ὡς ἔτυχεν ἔχει πρὸς ἄλληλα. ὥσπερ γὰρ κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους ἥ τ' ἐν Σαλαμῖνι ἐγένετο ναυμαχία, καὶ ἡ ἐν Σικελίᾳ Καρχηδονίων μάχη, οὐδὲν πρὸς τὸ αὐτὸ συντείνουσαι τέλος, οὕτω καὶ ἐν τοῖς ἐφεξῆς χρόνοις ἐνίοτε γίνεται θάτερον μετὰ θατέρου· ἐξ ὧν ἓν οὐδὲν γίνεται τέλος. Σχεδὸν δὲ οἱ πολλοὶ τῶν ποιητῶν τοῦτο δρῶσι· διὸ, ὥσπερ εἴπομεν ἤδη, καὶ ταύτῃ θεσπέσιος ἂν φανείη Ὅμηρος παρὰ τοὺς ἄλλους, τῷ μηδὲ τὸν πόλεμον, καίπερ ἔχοντα ἀρχὴν καὶ

μικρός τε, καὶ ἀσθενικὸς, καὶ ἀειδής. καὶ Δίφρον ἀεικέλιον καταθεὶς, ὀλίγην τε τράπεζαν. δίφρον μοχθηρὸν καταθεὶς, μικράν τε τράπεζαν. καὶ τὸ, Ἠϊόνες βοόωσιν: ἠϊόνες κράζουσιν. Ἔτι δὲ Ἀριφράδης τοὺς τραγῳδοὺς ἐκωμῴδει, ὅτι ἃ οὐδεὶς ἂν εἴποι ἐν τῇ διαλέκτῳ τούτοις χρῶνται. οἷον τὸ, δωμάτων ἄπο, ἀλλὰ μὴ ἀπὸ δωμάτων: καὶ τὸ, σέθεν: καὶ τὸ, ἐγὼ δέ νιν: καὶ τὸ, Ἀχιλλέως πέρι, ἀλλὰ μὴ περὶ Ἀχιλλέως, καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα. διὰ γὰρ τὸ μὴ εἶναι ἐν τοῖς κυρίοις, ποιεῖ τὸ μὴ ἰδιωτικὸν ἐν τῇ λέξει ἅπαντα τὰ τοιαῦτα: ἐκεῖνος δὲ τοῦτο ἠγνόει. ἔστι δὲ μέγα μὲν τὸ ἑκάστῳ τῶν εἰρημένων πρεπόντως χρῆσθαι, καὶ διπλοῖς ὀνόμασι καὶ γλώτταις. πολὺ δὲ μέγιστον τὸ μεταφορικὸν εἶναι: μόνον γὰρ τοῦτο οὔτε παρ᾽ ἄλλου ἔστι λαβεῖν: εὐφυΐας τε σημεῖόν ἐστι: τὸ γὰρ εὖ μεταφέρειν τὸ ὅμοιον θεωρεῖν ἐστι. Τῶν δὲ ὀνομάτων, τὰ μὲν διπλᾶ μάλιστα ἁρμόττει τοῖς διθυράμβοις: αἱ δὲ γλῶτται, τοῖς ἡρωϊκοῖς: αἱ δὲ μεταφοραὶ, τοῖς ἰαμβείοις. καὶ ἐν μὲν τοῖς ἡρωϊκοῖς ἅπαντα χρήσιμα τὰ εἰρημένα: ἐν δὲ τοῖς ἰαμβείοις, διὰ τὸ ὅτι μάλιστα λέξιν μιμεῖσθαι, ταῦτα

ὡς ῥᾴδιον ποιεῖν, εἴ τις δώσει ἐκτείνειν ἐφ' ὅσον βούλεται, ἰαμβοποιήσας ἐν αὐτῇ τῇ λέξει. οἷον Ἠπίχαρειν εἶδον μαραθῶνα βαδίζοντα, καὶ, οὐκ ἂν γεινάμενος τὸν ἐκείνου ἐξ ἐλλέβορον. Τὸ μὲν οὖν φαίνεσθαί πως χρώμενον τούτῳ τῷ τρόπῳ, γελοῖον: τὸ δὲ μέτρον, κοινὸν ἁπάντων ἐστὶ τῶν μερῶν: καὶ γὰρ μεταφοραῖς καὶ γλώτταις καὶ τοῖς ἄλλοις εἴδεσι χρώμενος ἀπρεπῶς καὶ ἐπίτηδες ἐπὶ τὰ γελοῖα, τὸ αὐτὸ ἂν ἀπεργάσαιτο. Τὸ δὲ ἁρμόττον ὅσον διαφέρει ἐπὶ τῶν ἐπῶν, θεωρείσθω ἐντιθεμένων τῶν ὀνομάτων εἰς τὸ μέτρον: καὶ ἐπὶ τῆς γλώττης δὲ, καὶ ἐπὶ τῶν μεταφορῶν καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων εἰδῶν, μεταθεὶς ἄν τις τὰ κύρια ὀνόματα, κατίδοι, ὅτι ἀληθῆ λέγομεν. οἷον τὸ αὐτὸ ποιήσαντος ἰαμβεῖον Αἰσχύλου καὶ Εὐριπίδου: ἓν δὲ μόνον ὄνομα μεταθέντος, ἀντὶ κυρίου εἰωθότος, γλῶτταν: τὸ μὲν, φαίνεται καλόν: τὸ δ', εὐτελές. Αἰσχύλος μὲν γὰρ ἐν τῷ Φιλοκτήτῃ ἐποίησε, φαγέδαινα, ἥ μου σάρκας ἐσθίει ποδός: ὁ δὲ ἀντὶ τοῦ ἐσθίειν τὸ θοινᾶται μετέθηκε. Καὶ νῦν δέ μ' ἐὼν ὀλίγος τε, καὶ οὐτιδανός, καὶ ἄκικυς: εἴ τις λέγει τὰ κύρια μεταθεὶς. νῦν δέ μ' ἐὼν

μικρός

τὸ κύριον. ἀλλ' ἄν τις ἅμα ἅπαντα τὰ τοιαῦτα ποιήσῃ, ἢ αἴνιγμα ἔσται, ἢ βαρβαρισμός. Ἂν μὲν οὖν ἐκ μεταφορῶν, αἴνιγμα: ἐὰν δὲ ἐκ γλωττῶν, καὶ βαρβαρισμός: αἰνίγματος γὰρ ἰδέα αὕτη ἐστὶ, τὸ, λέγοντα τὰ ὑπάρχοντα, ἀδύνατα συνάψαι. κατὰ μὲν οὖν τὴν τῶν ὀνομάτων σύνθεσιν, οὐχ οἷόν τε τοῦτο ποιῆσαι: κατὰ δὲ τὴν μεταφορὰν ἐνδέχεται. οἷον, Ἄνδρ' εἶδον πυρὶ χαλκὸν ἐπ' ἀνδρὶ κολλήσαντα, καὶ τὰ τοιαῦτα: ἐκ δὲ τῶν γλωττῶν ὁ βαρβαρισμός. διὸ ἀνακέκραται πῶς τούτοις. Τὸ μὲν οὖν μὴ ἰδιωτικὸν ποιήσει, μὴ δὲ ταπεινὸν ἡ γλῶττα, καὶ ἡ μεταφορὰ, καὶ ὁ κόσμος, καὶ τἄλλα τὰ εἰρημένα εἴδη: τὸ δὲ κύριον, τὴν σαφήνειαν. οὐκ ἐλάχιστον δὲ μέρος συμβάλλονται εἰς τὸ σαφὲς τῆς λέξεως, καὶ μὴ ἰδιωτικὸν, αἱ ἐπεκτάσεις καὶ ἀποκοπαὶ καὶ ἐξαλλαγαὶ τῶν ὀνομάτων: διὰ μὲν γὰρ τὸ ἄλλως ἔχειν, ἢ ὡς τὸ κύριον, παρὰ τὸ εἰωθὸς γιγνόμενον, τὸ μὴ ἰδιωτικὸν ποιήσει: διὰ δὲ τὸ κοινωνεῖν τοῦ εἰωθότος, τὸ σαφὲς ἔσται. Ὥστε οὐκ ὀρθῶς ψέγουσιν οἱ ἐπιτιμῶντες τῷ τοιούτῳ τρόπῳ τῆς διαλέκτου καὶ διακωμῳδοῦντες τὸν ποιητήν. οἷον Εὐκλείδης ὁ ἀρχαῖος,

μία γίνεται ἀμφοτέρων ὄψ. Ἐξηλλαγμένον δέ ἐστιν, ὅταν τοῦ ὀνομαζομένου· τὸ μὲν, καταλείπῃ· τὸ δὲ, ποιῇ. οἷον τὸ Δεξιτερὸν κατὰ μαζὸν, ἀντὶ τοῦ δεξιόν. ἔτι αὐτῶν δὲ τῶν ὀνομάτων· τὰ μὲν, ἄρρενα· τὰ δὲ, θήλεα· τὰ δὲ, μεταξύ. ἄρρενα μὲν, ὅσα τελευτᾷ εἰς τὸ ν καὶ ρ, καὶ ὅσα ἐκ τούτου τῶν ἀφώνων σύγκειται· ταῦτα δέ ἐστι δύο, τὸ ψ, καὶ ξ. θήλεα δὲ, ὅσα ἐκ τῶν φωνηέντων εἴς τε τὰ ἀεὶ μακρά· οἷον εἰς η καὶ ω, καὶ τῶν ἐπεκτεινομένων εἰς α. ὥστε ἴσα συμβαίνει πλήθει εἰς ὅσα τὰ ἄρρενα, καὶ τὰ θήλεα· τὸ γὰρ ψ, καὶ τὸ ξ ταὐτά ἐστιν. εἰς δὲ ἄφωνον οὐδὲν ὄνομα τελευτᾷ· οὐδὲ εἰς φωνῆεν βραχύ. εἰς δὲ τὸ ι τρία μόνα, μέλι, κόμμι, πέπερι. εἰς δὲ τὸ υ, πέντε, τὸ πῶυ, τὸ νᾶπυ, τὸ γόνυ, τὸ δόρυ, τὸ ἄστυ. τὰ

22. δὲ μεταξὺ εἰς ταῦτα, καὶ ν καὶ σ. Λέξεως δὲ ἀρετὴ, σαφῆ καὶ μὴ ταπεινὴν εἶναι· σαφεστάτη μὲν οὖν ἐστιν ἡ ἐκ τῶν κυρίων ὀνομάτων, ἀλλὰ ταπεινή. παράδειγμα δὲ, ἡ Κλεοφῶντος ποίησις, καὶ ἡ Σθενέλου. σεμνὴ δὲ, καὶ ἐξαλλάττουσα τὸ ἰδιωτικὸν, ἡ τοῖς ξενικοῖς κεχρημένη. ξενικὸν δὲ λέγω, γλῶτταν, καὶ μεταφορὰν, καὶ ἐπέκτασιν, καὶ πᾶν τὸ παρὰ

Digitized by Google

πρὸς ἡμέραν, καὶ γῆρας πρὸς βίον. ἐρεῖ τοίνυν τὴν ἑσπέραν, γῆρας ἡμέρας· καὶ τὸ γῆρας, ἑσπέραν βίου· ἢ ὥσπερ Ἐμπεδοκλῆς, δυσμὰς βίου. Ἐνίοις δ᾽ οὐκ ἔστιν ὄνομα κείμενον τῶν ἀνάλογον, ἀλλ᾽ οὐδὲν ἧττον ὁμοίως λεχθήσεται. οἷον τὸ, τὸν καρπὸν μὲν ἀφιέναι, σπείρειν· τὸ δὲ τὴν φλόγα ἀπὸ τοῦ ἡλίου, ἀνώνυμον· ἀλλ᾽ ὁμοίως ἔχει τοῦτο πρὸς τὸν ἥλιον καὶ τὸ σπείρειν πρὸς τὸν καρπόν. διὸ εἴρηται Σπείρων θεοκτίσταν φλόγα. ἔστι δὲ τῷ τρόπῳ τούτῳ τῆς μεταφορᾶς χρῆσθαι καὶ ἄλλως· προσαγορεύσαντα τὸ ἀλλότριον, ἀποφῆσαι τῶν οἰκείων τι, οἷον εἰ τὴν ἀσπίδα εἴποι φιάλην, μὴ Ἄρεως, ἀλλ᾽ ἄοινον. πεποιημένον δέ ἐστιν, ὃ ὅλως μὴ καλούμενον ὑπό τινων, αὐτὸς τίθεται ὁ ποιητής· δοκεῖ γὰρ ἔνια εἶναι τοιαῦτα. οἷον τὰ κέρατα, ἔρνυγας· καὶ τὸν ἱερέα, ἀρητῆρα. ἐπεκτεταμένον δέ ἐστιν, ἢ ἀφῃρημένον· τὸ μὲν, ἐὰν φωνήεντι μακροτέρῳ κεχρημένον ᾖ τοῦ οἰκείου, ἢ συλλαβῇ ἐμβεβλημένῃ· τὸ δὲ, ἂν ἀφῃρημένον ᾖ τι ἢ αὐτοῦ, ἢ ἐμβεβλημένου. ἐπεκτεταμένον μὲν. οἷον τὸ, πόλεως, πόληος· καὶ τὸ Πηλείδου, Πηληϊάδεω. ἀφῃρημένον δέ. οἷον τὸ, κρῖ, καὶ τὸ δῶ. καὶ

τέροι. ὥστε φανερὸν, ὅτι καὶ γλῶτταν, καὶ κύριον εἶναι δυνατὸν τὸ αὐτὸ, μὴ τοῖς αὐτοῖς δέ: τὸ γὰρ σίγυνον Κυπρίοις μὲν, κύριον: ἡμῖν δὲ, γλῶττα. Μεταφορὰ δ' ἐστὶν ὀνόματος ἀλλοτρίου ἐπιφορὰ, ἢ ἀπὸ γένους ἐπὶ εἶδος, ἢ ἀπὸ εἴδους ἐπὶ γένος: ἢ ἀπὸ εἴδους ἐπὶ εἶδος, ἢ κατὰ τὸ ἀνάλογον. λέγω δὲ ἀπὸ γένους μὲν ἐπὶ εἶδος. οἷον Νηῦς δέ μοι ἥδ' ἕστηκε: τὸ γὰρ ὁρμεῖν ἐστιν ἑστάναι τι. ἀπὸ εἴδους δὲ ἐπὶ γένος: ἢ δὴ μυρί' Ὀδυσσεὺς ἐσθλὰ ἔοργε: τὸ γὰρ μυρίον πολύ ἐστιν, ᾧ νῦν ἀντὶ τοῦ πολλοῦ κέχρηται. ἀπ' εἴδους δὲ ἐπὶ εἶδος, οἷον Χαλκῷ ἀπὸ ψυχὴν ἀρύσας. Τάμνεν ἀτηρέϊ χαλκῷ: ἐνταῦθα γὰρ τὸ μὲν ἀρύσαι ταμεῖν: τὸ δὲ ταμεῖν ἀρύσαι εἴρηκεν: ἄμφω γὰρ ἀφελεῖν τί ἐστι. Τὸ δὲ ἀνάλογον λέγω, ὅταν ὁμοίως ἔχῃ τὸ δεύτερον πρὸς τὸ πρῶτον, καὶ τὸ τέταρτον πρὸς τὸ τρίτον: ἐρεῖ γὰρ ἀντὶ τοῦ δευτέρου τὸ τέταρτον, ἢ ἀντὶ τοῦ τετάρτου τὸ δεύτερον. καὶ ἐνίοτε προστιθέασιν, ἀνθ' οὗ λέγει, πρὸς ὅ ἐστι. λέγω δὲ. οἷον ὁμοίως ἔχει φιάλη πρὸς Διόνυσον, καὶ ἀσπὶς πρὸς Ἄρη. ἐρεῖ τοίνυν καὶ τὴν ἀσπίδα φιάλην Ἄρεως, καὶ τὴν φιάλην ἀσπίδα Διονύσου. Ἔτι ὁμοίως ἔχει ἑσπέρα

ἄνθρωποι ἢ ἄνθρωπος: ἡ δὲ κατὰ τὰ ὑποκριτικὰ: οἷον κατ' ἐρώτησιν, ἢ ἐπίταξιν: τὸ γὰρ ἐβάδισεν, ἢ βάδιζε, πτῶσις ῥήματος κατὰ ταῦτα τὰ εἴδη ἐστὶ, λόγος δὲ, φωνὴ συνθετὴ σημαντική: ἧς ἔνια μέρη καθ' αὑτὰ σημαίνει τι: οὐ γὰρ ἅπας λόγος ἐκ ῥημάτων καὶ ὀνομάτων σύγκειται. οἷον ὁ τοῦ ἀνθρώπου ὁρισμός. ἀλλ' ἐνδέχεται ἄνευ ῥημάτων εἶναι λόγον. μέρος μέντοι ἀεί τι σημαῖνον ἕξει. οἷον ἐν τῷ βαδίζει Κλέων, ὁ Κλέων. εἷς δέ ἐστι λόγος, διχῶς: ἢ γὰρ ὁ ἓν σημαίνων, ἢ ὁ ἐκ πλειόνων συνδέσμῳ. οἷον ἡ Ἰλιὰς μὲν, συνδέσμῳ εἷς: ὁ δὲ, τοῦ ἀνθρώπου, τῷ ἓν σημαίνειν. ὀνόματος δὲ εἴδη: τὸ μὲν, ἁπλοῦν (ἁπλοῦν δὲ λέγω, ὃ μὴ ἐκ σημαινόντων σύγκειται) τὸ δὲ διπλοῦν: τούτου δὲ, τὸ μὲν, ἐκ σημαίνοντος καὶ ἀσήμου: τὸ δὲ, ἐκ σημαινόντων σύγκειται. εἴη δ' ἂν καὶ τριπλοῦν, καὶ τετραπλοῦν ὄνομα, καὶ πολλαπλοῦν. οἷον τὰ πολλὰ τῶν Μεγαλιωτῶν, Ἑρμοκαϊκόξανθος. ἅπαν δὲ ὄνομά ἐστιν ἢ κύριον, ἢ γλῶττα, ἢ μεταφορὰ, ἢ κόσμος, ἢ πεποιημένον, ἢ ἐπεκτεταμένον, ἢ ὑφῃρημένον, ἢ ἐξηλλαγμένον. λέγω δὲ κύριον μὲν, ᾧ χρῶνται ἕκαστοι. γλῶτταν δὲ, ᾧ ἕ-

καὶ ἐπὶ τῶν ἄκρων καὶ ἐπὶ τοῦ μέσου, ἣν μὴ ἁρμόττει ἐν ἀρχῇ λόγου τιθέναι καθ' αὑτὸν. οἷον, μὲν, ἤτοι, δή. ἢ φωνὴ ἄσημος ἐκ πλειόνων μὲν φωνῶν μιᾶς, σημαντικῶν δὲ, ποιεῖν πέφυκε μίαν φωνήν. ἄρθρον δέ ἐστι φωνὴ ἄσημος, ἣ λόγου ἀρχὴν, ἢ τέλος ἢ διορισμὸν δηλοῖ. οἷον τὸ φημὶ, καὶ τὸ περὶ, καὶ τὰ ἄλλα. ἢ φωνὴ ἄσημος, ἣ οὔτε κωλύει, οὔτε ποιεῖ φωνὴν μίαν σημαντικὴν ἐκ πλειόνων φωνῶν πεφυκυῖαν συντίθεσθαι: καὶ ἐπὶ τῶν ἄκρων, καὶ ἐπὶ τοῦ μέσου. ὄνομα δέ ἐστι φωνὴ συνθετὴ, σημαντικὴ ἄνευ χρόνου, ἧς μέρος οὐδέν ἐστι καθ' αὑτὸ σημαντικόν: ἐν γὰρ τοῖς διπλοῖς οὐ χρώμεθα, ὡς καὶ αὐτὸ καθ' αὑτὸ σημαίνει: οἷον ἐν τῷ Θεοδώρῳ, τὸ δῶρον οὐ σημαίνει.

Ῥῆμα δὲ, φωνὴ συνθετὴ σημαντικὴ μετὰ χρόνου, ἧς οὐδὲν μέρος σημαίνει καθ' αὑτὸ, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῶν ὀνομάτων: τὸ μὲν γὰρ ἄνθρωπος, ἢ λευκὸν οὐ σημαίνει τὸ πότε: τὸ δὲ βαδίζει, ἢ βεβάδικε προσσημαίνει: τὸ μὲν, τὸν παρόντα χρόνον: τὸ δὲ, τὸν παρεληλυθότα. πτῶσις δέ ἐστιν ὀνόματος ἢ ῥήματος: ἡ μὲν τὸ κατὰ τούτου ἢ τούτῳ σημαίνουσα, καὶ ὅσα τοιαῦτα: ἡ δὲ τὸ κατὰ τὸ, ἑνὶ ἢ πολλοῖς. οἷον

Digitized by Google

Στοιχεῖον μὲν οὖν ἐστι φωνὴ ἀδιαίρετος· οὐ πᾶσα δὲ, ἀλλ' ἐξ ἧς πέφυκε συνθετὴ γίνεσθαι φωνή· καὶ γὰρ τῶν θηρίων εἰσὶν ἀδιαίρετοι φωναὶ, ὧν οὐδεμίαν λέγω στοιχεῖον. ταύτης δὲ μέρη, τό, τε φωνῆεν καὶ τὸ ἡμίφωνον, καὶ ἄφωνον. ἔστι δὲ φωνῆεν μὲν ἄνευ προσβολῆς ἔχον φωνὴν ἀκουστήν. οἷον τὸ ᾱ, καὶ τὸ ω̄. ἡμίφωνον δὲ, τὸ μετὰ προσβολῆς, ἔχον φωνὴν ἀκουστήν. οἷον τὸ σ [illegible] τὸ ρ̄. ἄφωνον δὲ, τὸ μετὰ προσβολῆς καθ' αὑτὸ μὲν οὐδεμίαν ἔχον φωνήν· μετὰ δὲ τῶν ἐχόντων τινὰ φωνὴν, γινόμενον ἀκουστόν. οἷον τὸ γ̄ καὶ τὸ δ̄. ταῦτα δὲ διαφέρει σχήμασί τε τοῦ στόματος, καὶ τόποις, καὶ δασύτητι, καὶ ψιλότητι, καὶ μήκει, καὶ βραχύτητι· ἔτι δὲ καὶ ὀξύτητι, καὶ βαρύτητι, καὶ τῷ μέσῳ. περὶ ὧν καθ' ἕκαστον ἐν τοῖς μετρικοῖς προσήκει θεωρεῖν. Συλλαβὴ δέ ἐστι φωνὴ ἄσημος, συνθετὴ ἐξ ἀφώνου, καὶ φωνὴν ἔχοντος· καὶ γὰρ τὸ γ̄ ρ̄ ἄνευ τοῦ ᾱ συλλαβὴ, καὶ μετὰ τοῦ ᾱ. οἷον τὸ γρᾱ. ἀλλὰ καὶ τούτων θεωρῆσαι τὰς διαφορὰς τῆς μετρικῆς ἐστι. σύνδεσμος δέ ἐστι φωνὴ ἄσημος, ἣ οὔτε κωλύει, οὔτε ποιεῖ φωνὴν μίαν σημαντικὴν, ἐκ πλειόνων φωνῶν πεφυκυῖαν συντίθεσθαι·

Digitized by Google

καὶ σμικρότητα. δῆλον δὲ ὅτι καὶ ἐν τοῖς πράγμασι ἀπὸ τῶν αὐτῶν εἰδῶν δεῖ χρῆσθαι, ὅταν ἢ ἐλεεινά, ἢ δεινά, ἢ μεγάλα, ἢ εἰκότα δέῃ παρασκευάζειν· πλὴν τοσοῦτον διαφέρει, ὅτι τὰ μὲν δεῖ φαίνεσθαι ἄνευ διδασκαλίας· τὰ δὲ ἐν τῷ λόγῳ ὑπὸ τοῦ λέγοντος παρασκευάζεσθαι, καὶ παρὰ τὸν λόγον γίνεσθαι. τί γὰρ ἂν εἴη τοῦ λέγοντος ἔργον, εἰ φανοῖτο ἡδέα καὶ μὴ διὰ τὸν λόγον; Τῶν δὲ περὶ τὴν λέξιν, ἓν μέν ἐστιν εἶδος θεωρίας, τὰ σχήματα τῆς λέξεως, ἅ ἐστιν εἰδέναι τῆς ὑποκριτικῆς, καὶ τοῦ τὴν τοιαύτην ἔχοντος ἀρχιτεκτονικήν. οἷον τί ἐντολή, καὶ τί εὐχή, καὶ διήγησις, καὶ ἀπειλή, καὶ ἐρώτησις, καὶ ἀπόκρισις, καὶ εἴ τι ἄλλο τοιοῦτον· παρὰ γὰρ τὴν τούτων γνῶσιν ἢ ἄγνοιαν, οὐδὲν εἰς τὴν ποιητικὴν ἐπιτίμημα φέρεται, ὅ, τι καὶ ἄξιον σπουδῆς. τί γὰρ ἄν τις ὑπολάβοι ἡμαρτῆσθαι, ἃ Πρωταγόρας ἐπιτιμᾷ· ὅτι εὔχεσθαι οἰόμενος, ἐπιτάττει, εἰπών. Μῆνιν ἄειδε θεά· τὸ γὰρ κελεῦσαι (φησι) ποιεῖν τι, ἢ μή, ἐπίταξίς ἐστι. διὸ παρείσθω, ὡς ἄλλης, καὶ οὐ τῆς ποιητικῆς ὂν θεώρημα. Τῆς δὲ λέξεως ἁπάσης τάδ' ἐστὶ τὰ μέρη. στοιχεῖον, συλλαβή, σύνδεσμος, ὄνομα, ῥῆμα, ἄρθρον, πτῶσις, λόγος.

στοχάζονται, ὧν βούλονται, θαυμαστῶς· τραγικὸν γὰρ τοῦτο καὶ φιλάνθρωπον. Ἔστι δὲ τοῦτο, ὅταν ὁ σοφὸς μὲν, μετὰ πονηρίας δὲ, ἐξαπατηθῇ, ὥσπερ Σίσυφος· καὶ ὁ ἀνδρεῖος μὲν· ἄδικος δὲ, ἡττηθῇ. ἔστι δὲ τοῦτο εἰκὸς, ὥσπερ Ἀγάθων λέγει· εἰκὸς γὰρ γίνεσθαι πολλὰ καὶ παρὰ τὸ εἰκός. Καὶ τὸν χορὸν δὲ ἕνα δεῖ ὑπολαβεῖν τῶν ὑποκριτῶν, καὶ μόριον εἶναι τοῦ ὅλου, καὶ συναγωνίζεσθαι, μὴ ὥσπερ παρ᾽ Εὐριπίδῃ, ἀλλ᾽ ὥσπερ παρὰ Σοφοκλεῖ. τοῖς δὲ λοιποῖς τὰ διδόμενα μᾶλλον τοῦ μύθου, ἢ ἄλλης τραγῳδίας ἐστί. δι᾽ ὃ ἐμβόλιμα ᾄδουσι, πρώτου ἄρξαντος Ἀγάθωνος τοῦ τοιούτου. καίτοι τί διαφέρει ἢ ἐμβόλιμα ᾄδειν, ἢ ῥῆσιν ἐξ ἄλλου εἰς ἄλλο ἁρμόττειν, ἢ ἐπεισόδιον ὅλον. περὶ μὲν οὖν τῶν ἄλλων ἤδη εἴρηται. λοιπὸν δὲ περὶ λέξεως, ἢ διανοίας εἰπεῖν. Τὰ μὲν οὖν περὶ τὴν διάνοιαν ἐν τοῖς περὶ ῥητορικῆς κείσθω· τοῦτο γὰρ ἴδιον μᾶλλον ἐκείνης τῆς μεθόδου. ἔστι δὲ κατὰ τὴν διάνοιαν ταῦτα, ὅσα ὑπὸ τοῦ λόγου δεῖ παρασκευασθῆναι. μέρη δὲ τούτων, τό, τε ἀποδεικνύναι καὶ τὸ λύειν, καὶ τὸ πάθη παρασκευάζειν. οἷον ἔλεον, ἢ φόβον, ἢ ὀργὴν, καὶ ὅσα τοιαῦτα· καὶ ἔτι μέγεθος

ὁ Πηλεύς. τὸ δὲ τέταρτον. οἷον αἵ τε Φορκίδες καὶ Προμηθεύς, καὶ ὅσα ἐν ᾅδῃ. μάλιστα μὲν οὖν ἅπαντα δεῖ πειρᾶσθαι ἔχειν· εἰ δὲ μή, τὰ μέγιστα καὶ πλεῖστα, ἄλλως τε καὶ ὡς νῦν συκοφαντοῦσι τοὺς ποιητάς· γεγονότων γὰρ καθ᾽ ἕκαστον μέρος ἀγαθῶν ποιητῶν, ἑκάστου τοῦ ἰδίου ἀγαθοῦ ἀξιοῦσι τὸν ἕνα ὑπερβάλλειν. Δίκαιον δὲ καὶ τραγῳδίαν ἄλλην, καὶ τὴν αὐτὴν λέγειν οὐδὲν ἴσως τῷ μύθῳ· τοῦτο δέ, ὧν ἡ αὐτὴ πλοκὴ καὶ λύσις. πολλοὶ δέ, πλέξαντες εὖ, λύουσι κακῶς. δεῖ δὲ ἄμφω ἀεὶ κροτεῖσθαι. Χρὴ δέ, ὅπερ εἴρηται πολλάκις, μεμνῆσθαι, καὶ μὴ ποιεῖν ἐποποιϊκὸν σύστημα τραγῳδίαν. ἐποποιϊκὸν δὲ λέγω τὸ πολύμυθον. οἷον εἴ τις τὸν τῆς Ἰλιάδος ὅλον ποιεῖ μῦθον· ἐκεῖ μὲν γὰρ διὰ τὸ μῆκος λαμβάνει τὰ μέρη τὸ πρέπον μέγεθος· ἐν δὲ τοῖς δράμασι, πολὺ παρὰ τὴν ὑπόληψιν ἀποβαίνει. σημεῖον δέ, ὅσοι πέρσιν Ἰλίου ὅλην ἐποίησαν, καὶ μὴ κατὰ μέρος, ὥσπερ Εὐριπίδης Νιόβην, καὶ μὴ ὥσπερ Αἰσχύλος, ἢ ἐκπίπτουσιν, ἢ κακῶς ἀγωνίζονται· ἐπεὶ καὶ Ἀγάθων ἐξέπεσεν ἐν τούτῳ μόνῳ· ἐν δὲ ταῖς περιπετείαις, καὶ ἐν τοῖς ἁπλοῖς πράγμασι

γος ἐστὶν, ἀποδημοῦντός τινος ἔτη πολλὰ, καὶ
παραφυλαττομένου ὑπὸ τοῦ Ποσειδῶνος, καὶ
μόνου ὄντος. ἔτι δὲ τῶν οἴκοι οὕτως ἐχόντων,
ὥστε τὰ χρήματα ὑπὸ μνηστήρων ἀναλίσκε-
σθαι: καὶ τὸν υἱὸν ἐπιβουλεύεσθαι: αὐτὸς δὲ
ἀφικνεῖται χειμασθεὶς, καὶ ἀναγνωρίσας τι-
νας, αὐτοῖς ἐπιθέμενος, αὐτὸς μὲν ἐσώθη: τοὺς
δ' ἐχθροὺς διέφθειρε. τὸ μὲν οὖν ἴδιον τοῦτο: τὰ
δ' ἄλλα, ἐπεισόδια. Ἔστι δὲ πάσης τραγῳ-
δίας. τὸ μὲν, δέσις: τὸ δὲ, λύσις. τὰ μὲν ἔξω-
θεν, καὶ ἔνια τῶν ἔσωθεν πολλάκις ἡ δέσις:
τὸ δὲ λοιπὸν, ἡ λύσις. λέγω δὲ δέσιν μὲν εἶναι
τὴν ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τούτου τοῦ μέρους, ὃ ἔσ-
χατόν ἐστιν, ἐξ οὗ μεταβαίνει εἰς εὐτυχίαν:
λύσιν δὲ, τὴν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς μεταβά-
σεως μέχρι τέλους, ὥσπερ ἐν τῷ Λυγκεῖ τοῦ
Θεοδέκτου: δέσις μὲν τά τε προπεπραγμέ-
να, καὶ ἡ τοῦ παιδίου λῆψις. λύσις δὲ ἡ ἀπὸ 34.
τῆς αἰτιάσεως τοῦ θανάτου μέχρι τοῦ τέλους.
Τραγῳδίας δὲ εἴδη εἰσὶ τέσσαρα: τοσαῦτα
γὰρ καὶ τὰ μέρη ἐλέχθη: ἡ μὲν, πεπλεγμέ- 36.
νη, ἧς τὸ ὅλον ἐστὶ περιπέτεια καὶ ἀναγνώρι-
σις: ἡ δὲ παθητική. οἷον οἵ τε Αἴαντες, καὶ οἱ
Ἰξίονες: ἡ δὲ ἠθική. οἷον αἱ Φθιώτιδες, καὶ

Digitized by Google

πλαστοί· οἱ δὲ, ἐξεταστικοί εἰσι. Τούς τε λόγους, καὶ τοὺς πεποιημένους δεῖ καὶ αὐτὸν ποιοῦντα ἐκτίθεσθαι καθόλου· εἶθ᾽ οὕτως ἐπεισοδιοῦν καὶ παρατείνειν. λέγω δὲ οὕτως ἂν θεωρεῖσθαι τὸ καθόλου. οἷον τῆς Ἰφιγενείας, τυθείσης τινὸς κόρης καὶ ἀφανισθείσης ἀδήλως τοῖς θύσασιν· ἱδρυνθείσης δὲ εἰς ἄλλην χώραν, ἐν ᾗ νόμος ἦν τοὺς ξένους θύειν τῇ θεῷ, ταύτην ἔσχε τὴν ἱερωσύνην. χρόνῳ δ᾽ ὕστερον τῷ ἀδελφῷ συνέβη ἐλθεῖν τῆς ἱερείας, διατί; ὅτι ἀνεῖλεν ὁ θεὸς, διά τινα αἰτίαν, ἔξω τοῦ καθόλου, ἐλθεῖν ἐκεῖ· καὶ ἐφ᾽ ὅτι δὲ, ἔξω τοῦ μύθου. ἐλθὼν δὲ, καὶ ληφθεὶς, θύεσθαι μέλλων, ἀνεγνώρισεν· εἴθ᾽ ὡς Εὐριπίδης, εἴθ᾽ ὡς Πολυΐδης ἐποίησε κατὰ τὸ εἰκὸς εἰπὼν, ὅτι οὐκ ἄρα μόνον τὴν ἀδελφὴν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν ἔδει τυθῆναι. καὶ ἐντεῦθεν ἡ σωτηρία. Μετὰ δὲ ταῦτα, ἤδη ὑποθέντα τὰ ὀνόματα, ἐπεισοδιοῦν. ὅπως δὲ ἔσται οἰκεῖα τὰ ἐπεισόδια, σκοπεῖν. οἷον ἐν τῷ Ὀρέστῃ ἡ μανία, δι᾽ ἧς ἐλήφθη, καὶ ἡ σωτηρία διὰ τῆς καθάρσεως. Ἐν μὲν οὖν τοῖς δράμασι τὰ ἐπεισόδια σύντομα· ἡ δ᾽ ἐποποιία τούτοις μηκύνεται· τῆς γὰρ Ὀδυσσείας μακρὸς ὁ λό-

ῥαίνει· οὐδὲ ὡς δι' ἐκείνου ἀναγνωρισθέντος· διὰ τοῦτο ἐποίησε παραλογισμόν. Πασῶν δὲ βελτίστη ἀναγνώρισις ἡ ἐξ αὐτῶν τῶν πραγμάτων, τῆς ἐκπλήξεως γιγνομένης δι' εἰκότων· οἷον ἡ ἐν τῷ Σοφοκλέους Οἰδίποδι καὶ τῇ Ἰφιγενείᾳ· εἰκὸς γὰρ βούλεσθαι ἐπιθεῖναι γράμματα· αἱ γὰρ τοιαῦται μόναι ἄνευ τῶν πεποιημένων σημείων καὶ περιδεραίων. δεύτεραι δὲ αἱ ἐκ συλλογισμοῦ. δεῖ δὲ τοὺς μύθους συνιστάναι, καὶ τῇ λέξει συναπεργάζεσθαι, ὅτι μάλιστα πρὸ ὀμμάτων τιθέμενον· οὕτω γὰρ ἂν ἐναργέστατα ὁρῶν, ὥσπερ παρ' αὐτοῖς γιγνόμενος τοῖς πραττομένοις, εὑρίσκοι τὸ πρέπον· καὶ ἥκιστα ἂν λανθάνοιτο τὰ ὑπεναντία. Σημεῖον δὲ τούτου, ὃ ἐπιτιμᾷ τῷ Καρκίνῳ. ὁ γὰρ Ἀμφιάραος ἐξ ἱεροῦ ἀνῄει, ὃ μὴ ὁρῶντα τὸν θεατὴν, ἐλάνθανεν· ἐπὶ δὲ τῆς σκηνῆς ἐξέπεσε, δυσχερανάντων τοῦτο τῶν θεατῶν. ὅσα δὲ δυνατὸν καὶ τοῖς σχήμασι συναπεργαζόμενον ποιεῖν· πιθανώτατοι γὰρ ἀπὸ τῆς αὐτῆς φύσεως οἱ ἐν τοῖς πάθεσίν εἰσι· καὶ χειμαίνει ὁ χειμαζόμενος· καὶ χαλεπαίνει ὁ ὀργιζόμενος, ἀληθινώτατα. διὸ εὐφυοῦς ἡ ποιητική ἐστιν, ἢ μανικοῦ· τούτων γὰρ οἱ μὲν, εὐπ-

Digitized by Google

τῆς ἐπιστολῆς: ἐκεῖνος δὲ ταῦτα
οὖν αὐτὸς λέγει, ἃ βούλεται ὁ ποιητὴς, ἀλλ' οὐχ
ὁ μῦθος. διὸ ἐγγὺς τῆς εἰρημένης ἁμαρτίας
ἐστίν: ἐξῆν γὰρ ἂν ἔνια καὶ ἐνεγκεῖν: καὶ ἐν
τῷ Σοφοκλέους Τηρεῖ ἡ τῆς κερκίδος φωνή.
τρίτη ἡ διὰ μνήμης, τῷ αἰσθέσθαί τι ἰδόντα,
ὥσπερ ἡ ἐν κυπρίοις τοῖς Δικαιογένους: ἰδὼν
γὰρ τὴν γραφὴν, ἔκλαυσε: καὶ ἡ ἐν Ἀλκίνου
ἀπολόγῳ: ἀκούων γὰρ τοῦ κιθαριστοῦ, καὶ μνη
σθεὶς ἐδάκρυσεν. ὅθεν ἀνεγνωρίσθη. τετάρ-
τη δὲ ἡ ἐκ συλλογισμοῦ. οἷον ἐν χοηφόροις: ὅτι
ὅμοιός τις ἐλήλυθεν. ὅμοιος δὲ οὐθεὶς, ἀλλ' ἢ
Ὀρέστης: οὗτος ἄρα ἐλήλυθεν. καὶ ἡ Πολυΐ
34 δου τοῦ σοφιστοῦ περὶ τῆς Ἰφιγενείας: εἰκὸς
γὰρ τὸν Ὀρέστην συλλογίσασθαι, ὅτι ἥ τ' ἀδελ
φὴ ἐτύθη, καὶ αὐτῷ συμβαίνει θύεσθαι. καὶ
ἡ ἐν τῷ τοῦ Θεοδέκτου Τυδεῖ, ὅτι ἐλθὼν, ὡς εὑ
ρήσων υἱὸν, αὐτὸς ἀπόλλυται. καὶ ἡ ἐν ταῖς Φι-
νίσιν: ἰδοῦσαι γὰρ τὸν τόπον συνελογίσαντο τὴν
εἱμαρμένην, ὅτι ἐν τούτῳ εἵμαρτο ἀποθανεῖν
αὐταῖς: καὶ γὰρ ἐξετέθησαν ἐνταῦθα. ἔστι δέ
τις καὶ συνθετὸς ἐκ παραλογισμοῦ τοῦ θεά-
τρου. οἷον ἐν τῷ Ὀδυσσεῖ τῷ ψευδαγγέλῳ: ὁ
μὲν γὰρ τὸ τόξον ἔφη γνώσεσθαι, ὃ οὐχ ἑω-

Digitized by Google

δεῖ· οἷον τὸν Ἀχιλλέα Ἀγάθων, καὶ Ὅμηρος. ταῦτα δὴ δεῖ διατηρεῖν· καὶ πρὸς τούτοις τὰ παρὰ τὰς ἐξ ἀνάγκης ἀκολουθούσας αἰθήσεις τῇ ποιητικῇ· καὶ γὰρ κατ' αὐτὰς ἔστιν ἁμαρτάνειν πολλάκις, εἴρηται δὲ περὶ αὐτῶν ἐν τοῖς ἐκδεδομένοις λόγοις ἱκανῶς. ἀναγνώρισις δὲ τί μέν ἐστιν, εἴρηται πρότερον. εἴδη δὲ ἀναγνωρίσεως, πρώτη μὲν, ἡ ἀτεχνοτάτη, καὶ ᾗ πλεῖστοι χρῶνται δι' ἀπορίαν, ἡ διὰ τῶν σημείων. τούτων δὲ, τὰ μὲν, σύμφυτα, οἷον, λόγχην, ἣν φοροῦσι γηγενεῖς· ἢ ἀστέρας, οἵους ἐν τῷ Θυέστῃ Καρκῖνος· τὰ δὲ, ἐπίκτητα. καὶ τούτων· τὰ μὲν, ἐν τῷ σώματι, οἷον οὐλαί· τὰ δὲ, ἐκτὸς, τὰ περιδέραια. καὶ οἷον ἐν τῇ Τυροῖ διὰ τῆς σκάφης. Ἔστι δὲ καὶ τούτοις χρῆσθαι ἢ βέλτιον ἢ χεῖρον. οἷον Ὀδυσσεὺς διὰ τῆς οὐλῆς ἄλλως ἀνεγνωρίσθη ὑπὸ τῆς τροφοῦ, καὶ ἄλλως ὑπὸ τῶν συβοτῶν· εἰσὶ γὰρ αἱ μὲν πίστεως ἕνεκα ἀτεχνότεραι καὶ αἱ τοιαῦται πᾶσαι· αἱ δὲ ἐκ περιπετείας, ὥσπερ ἡ ἐν τοῖς Νίπτροις, βελτίους. δεύτεραι δὲ, αἱ πεποιημέναι ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ. διὸ ἄτεχνοι. οἷον Ὀρέστης ἐν τῇ Ἰφιγενείᾳ ἀνεγνώρισε τὴν ἀδελφὴν, ἀναγνωρισθεὶς ὑπ' ἐκείνης· ἐκείνη μὲν γὰρ διὰ

ἐν τοῖς ἤθεσιν, ὥσπερ καὶ ἐν τῇ τῶν πραγμάτων συστάσει, ἀεὶ ζητεῖν ἢ τὸ ἀναγκαῖον ἢ τὸ εἰκός. ὥστε τὸν τοιοῦτον τὰ τοιαῦτα λέγειν ἢ πράττειν ἢ ἀναγκαῖον ἢ εἰκός· καὶ τοῦτο μετὰ τοῦτο γίνεσθαι ἢ ἀναγκαῖον ἢ εἰκός. Φανερὸν οὖν, ὅτι καὶ τὰς λύσεις τῶν μύθων ἐξ αὐτοῦ δεῖ τοῦ μύθου συμβαίνειν· καὶ μή, ὥσπερ ἐν τῇ Μηδείᾳ, ἀπὸ μηχανῆς· καὶ ἐν τῇ Ἰλιάδι τὰ περὶ τὸν ἀπόπλουν. ἀλλὰ μηχανῇ χρηστέον ἐπὶ τὰ ἔξω τοῦ δράματος, ἢ ὅσα πρὸ τοῦ γέγονεν, ἃ οὐχ οἷόν τε ἄνθρωπον εἰδέναι, ἢ ὅσα ὕστερον, ἃ δεῖται προαγορεύσεως καὶ ἀγγελίας· ἅπαντα γὰρ ἀποδίδομεν τοῖς θεοῖς ὁρᾷν. ἄλογον δὲ μηδὲν εἶναι ἐν τοῖς πράγμασιν. εἰ δὲ μή, ἔξω τῆς τραγῳδίας. οἷον τὸ ἐν τῷ Οἰδίποδι τοῦ Σοφοκλέους. Ἐπεὶ δὲ μίμησίς ἐστιν ἡ τραγῳδία βελτιόνων, ἡμᾶς δεῖ μιμεῖσθαι τοὺς ἀγαθοὺς εἰκονογράφους· καὶ γὰρ ἐκεῖνοι ἀποδιδόντες τὴν οἰκείαν μορφήν, ὁμοίους ποιοῦντες, καλλίους γράφουσιν· οὕτω καὶ τὸν ποιητὴν μιμούμενον καὶ ὀργίλους, καὶ ῥαθύμους καὶ τἆλλα τὰ τοιαῦτα ἔχοντας ἐπὶ τῶν ἠθῶν, τοιούτους ὄντας ἐπιεικείας ποιεῖν παράδειγμα, ἢ σκληρότητος δεῖ. οἷον

τῆς τῶν πραγμάτων συστάσεως, καὶ ποίους τινὰς εἶναι δεῖ τοὺς μύθους, εἴρηται ἱκανῶς. περὶ δὲ τὰ ἤθη, τέτταρά ἐστιν, ὧν δεῖ στοχάζεσθαι. ἓν μὲν καὶ πρῶτον, ὅπως χρηστὰ ᾖ. ἕξει δὲ ἦθος μὲν, ἐὰν, ὥσπερ ἐλέχθη, ποιῇ φανερὰν ὁ λόγος, ἢ ἡ πρᾶξις, προαίρεσίν τινα: φαῦλον μὲν, ἐὰν φαύλην: χρηστὸν δὲ, ἐὰν χρηστήν. ἔστι δὲ ἐν ἑκάστῳ γένει: καὶ γὰρ γυνή ἐστι χρηστὴ, καὶ δοῦλος: καίτοι γε ἴσως, τούτων: τὸ μὲν, χεῖρον: τὸ δὲ, ὅλως φαῦλόν ἐστι. δεύτερον δὲ τὰ ἁρμόττοντα: ἔστι γὰρ ἀνδρεῖον μὲν τὸ ἦθος: ἀλλ' οὐχ ἁρμόττον γυναικὶ, τὸ ἀνδρείαν, ἢ δεινὴν εἶναι. τρίτον δὲ τὸ ὅμοιον: τοῦτο γὰρ ἕτερον τοῦ χρηστὸν τὸ ἦθος, καὶ ἁρμόττον ποιῆσαι, ὥσπερ εἴρηται. τέταρτον δὲ, τὸ ὁμαλόν: κἂν γὰρ ἀνώμαλός τις ᾖ ὁ τὴν μίμησιν παρέχων, καὶ τοιοῦτον ἦθος ὑποτεθεὶς, ὅμως ὁμαλῶς ἀνώμαλον δεῖ εἶναι. ἔστι δὲ παράδειγμα πονηρίας μὲν ἤθους μὴ ἀναγκαῖον. οἷον ὁ Μενέλαος ἐν τῷ Ὀρέστῃ. τοῦ δὲ ἀπρεποῦς, καὶ μὴ ἁρμόττοντος, ὅ, τε θρῆνος Ὀδυσσέως ἐν τῇ Σκύλλῃ: καὶ ἡ τῆς Μελανίππης ῥῆσις: τοῦ δὲ ἀνωμάλου, ἡ ἐν Αὐλίδι Ἰφιγένεια: οὐδὲν γὰρ ἔοικεν ἡ ἱκετεύουσα τῇ ὑστέρᾳ. χρὴ δὲ καὶ

τὸν παρὰ ταῦτα, τὸν μέλλοντα ποιεῖν ἤ τι τῶν ἀνηκέστων δι᾽ ἄγνοιαν, ἀναγνωρίσαι πρὶν ποιῆσαι: καὶ παρὰ ταῦτα οὐκ ἔστιν ἄλλως: ἢ γὰρ πρᾶξαι ἀνάγκη ἢ, μή: καὶ εἰδότας, ἢ μὴ εἰδότας. Τούτων δὲ τὸ μὲν γινώσκοντα μελλῆσαι, καὶ μὴ πρᾶξαι, χείριστον: τό, τε γὰρ μιαρὸν ἔχει, καὶ οὐ τραγικόν: ἀπαθὲς γάρ. διόπερ οὐδεὶς ποιεῖ ὁμοίως, εἰ μὴ ὀλιγάκις. οἷον ἐν Ἀντιγόνῃ τὸν Κρέοντα ὁ Αἵμων: τὸ γὰρ πρᾶξαι, δεύτερον. βέλτιον δὲ τὸ, ἀγνοοῦντα μὲν, πρᾶξαι: πράξαντα δὲ, ἀναγνωρίσαι: τό τε γὰρ μιαρὸν οὐ πρόσεστι, καὶ ἡ ἀναγνώρισις ἐκπληκτικόν. κράτιστον δὲ τὸ τελευταῖον. λέγω δὲ, οἷον ἐν τῷ Κρεσφόντῃ ἡ Μερόπη μέλλει τὸν υἱὸν ἀποκτείνειν: ἀποκτείνει δὲ οὔ: ἀλλ᾽ ἀνεγνώρισε. καὶ ἐν τῇ Ἰφιγενείᾳ ἡ ἀδελφὴ τὸν ἀδελφόν. καὶ ἐν τῇ Ἕλλῃ ὁ υἱὸς τὴν μητέρα ἐκδιδόναι μέλλων, ἀνεγνώρισεν. διὰ γὰρ τοῦτο ὅπερ πάλαι εἴρηται, οὐ περὶ πολλὰ γένη αἱ τραγῳδίαι εἰσί: ζητοῦντες γὰρ, οὐκ ἀπὸ τέχνης, ἀλλ᾽ ἀπὸ τύχης, εὗρον τὸ τοιοῦτον παρασκευάζειν ἐν τοῖς μύθοις. ἀναγκάζονται οὖν ἐπὶ ταύτας τὰς οἰκίας ἀπαντᾶν, ὅσαις τὰ τοιαῦτα συμβέβηκε πάθη. περὶ μὲν οὖν

ξεις, ἢ ἐχθρῶν, ἢ μηδετέρων. ἂν μὲν οὖν ἐχθρὸς ἐχθρὸν ἀποκτείνῃ, οὐδὲν ἐλεεινόν, οὔτε ποιῶν οὔτε μέλλων δείκνυσι, πλὴν κατ' αὐτὸ τὸ πάθος· οὐδ' ἂν μηδετέρως ἔχοντες. ὅταν δὲ ἐν ταῖς φιλίαις ἐγγένηται τὰ πάθη: οἷον ἢ ἀδελφὸς ἀδελφόν, ἢ υἱὸς πατέρα, ἢ μήτηρ υἱόν, ἢ υἱὸς μητέρα ἀποκτείνῃ, ἢ μέλλῃ, ἢ τοιοῦτόν τι ἄλλο δρᾷ, ταῦτα ζητητέον. Τοὺς μὲν οὖν παρειλημμένους μύθους λύειν οὐκ ἔστι. λέγω δέ, οἷον: τὴν Κλυταιμνήστραν ἀποθανοῦσαν ὑπὸ τοῦ Ὀρέστου: καὶ τὴν Ἐριφύλην ὑπὸ τοῦ Ἀλκμαίωνος. αὐτὸν δὲ εὑρίσκειν δεῖ, καὶ τοῖς παραδεδομένοις χρῆσθαι καλῶς: τὸ δὲ καλῶς, τί λέγομεν, εἴπωμεν σαφέστερον. ἔστι μὲν γὰρ οὕτω γίνεσθαι τὴν πρᾶξιν, ὥσπερ οἱ παλαιοὶ ἐποίουν, εἰδότας καὶ γινώσκοντας, καθάπερ καὶ Εὐριπίδης ἐποίησεν ἀποκτείνουσαν τοὺς παῖδας τὴν Μήδειαν. ἔστι δὲ πρᾶξαι μέν: ἀγνοοῦντας δὲ πρᾶξαι, τὸ δεινόν: εἶθ' ὕστερον ἀναγνωρίσαι τὴν φιλίαν, ὥσπερ ὁ Σοφοκλέους Οἰδίπους. τοῦτο μὲν οὖν ἔξω τοῦ δράματος: ἐν δ' αὐτῇ τῇ τραγῳδίᾳ. οἷον ὁ Ἀλκμαίων ὁ Ἀστυδάμαντος, ἢ ὁ Τηλέγονος ὁ ἐν τῷ τραυματίᾳ Ὀδυσσεῖ. ἔτι δὲ τρί

ἀλλὰ μᾶλλον τῆς κωμῳδίας οἰκεία· ἐκεῖ γὰρ ἂν οἱ ἔχθιστοι ὦσιν ἐν τῷ μύθῳ. οἷον Ὀρέστης καὶ Αἴγισθος, φίλοι γενόμενοι ἐπὶ τελευτῆς ἐξέρχονται: καὶ ἀποθνήσκει οὐδεὶς ὑπ' οὐδενός.

Ἔστι μὲν οὖν τὸ φοβερὸν καὶ ἐλεεινὸν ἐκ τῆς ὄψεως γίνεσθαι: ἔστι δὲ καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς συστάσεως τῶν πραγμάτων, ὅπερ ἐστὶ πρότερον καὶ ποιητοῦ ἀμείνονος: δεῖ γὰρ καὶ ἄνευ τοῦ ὁρᾶν, οὕτω συνεστάναι τὸν μῦθον, ὥστε τὸν ἀκούοντα τὰ πράγματα γινόμενα καὶ φρίττειν καὶ ἐλεεῖν ἐκ τῶν συμβαινόντων, ἅπερ ἂν πάθοι τις ἀκούων τὸν τοῦ Οἰδίποδος μῦθον. τὸ δὲ διὰ τῆς ὄψεως τοῦτο παρασκευάζειν ἀ-
14 τεχνότερον, καὶ χορηγίας δεόμενόν ἐστι. οἱ δὲ μὴ τὸ φοβερὸν διὰ τῆς ὄψεως, ἀλλὰ τὸ τερατῶδες μόνον παρασκευάζοντες, οὐδὲν τραγῳδίᾳ κοινωνοῦσιν: οὐ γὰρ πᾶσαν δεῖ ζητεῖν ἡδονὴν ἀπὸ τραγῳδίας, ἀλλὰ τὴν οἰκείαν.

Ἐπεὶ δὲ τὴν ἀπὸ ἐλέου, καὶ φόβου διὰ μιμήσεως δεῖ ἡδονὴν παρασκευάζειν τὸν ποιητήν, φανερὸν ὡς τοῦτο ἐν τοῖς πράγμασιν ἐμποιητέον.

Ποῖα οὖν δεινά, ἢ ποῖα οἰκτρὰ φαίνεται τῶν συμπιπτόντων, λάβωμεν. Ἀνάγκη δὲ ἢ φίλων εἶναι πρὸς ἀλλήλους τὰς τοιαύτας πρά-

πρῶτον μὲν γὰρ οἱ ποιηταὶ τοὺς τυχόντας μύθους ἀπηρίθμουν, νῦν δὲ, περὶ ὀλίγας οἰκίας αἱ κάλλισται τραγῳδίαι συντίθενται. οἷον περὶ Ἀλκμαίωνα, καὶ Οἰδίπουν, καὶ Ὀρέστην, καὶ Μελέαγρον, καὶ Θυέστην, καὶ Τήλεφον, καὶ ὅσοις ἄλλοις συμβέβηκεν ἢ παθεῖν δεινὰ, ἢ ποιῆσαι. ἡ μὲν οὖν κατὰ τὴν τέχνην καλλίστη τραγῳδία ἐκ ταύτης τῆς συστάσεώς ἐστι. διὸ καὶ οἱ Εὐριπίδῃ ἐγκαλοῦντες τὸ αὐτὸ ἁμαρτάνουσιν, ὅτι τοῦτο δρᾷ ἐν ταῖς τραγῳδίαις, καὶ πολλαὶ αὐτοῦ εἰς δυστυχίαν τελευτῶσι: τοῦτο γάρ ἐστιν, ὥσπερ εἴρηται, ὀρθόν. σημεῖον δὲ μέγιστον: ἐπὶ γὰρ τῶν σκηνῶν καὶ τῶν ἀγώνων τραγικώταται αἱ τοιαῦται φαίνονται, ἂν κατορθωθῶσι. καὶ ὁ Εὐριπίδης, εἰ καὶ τὰ ἄλλα μὴ εὖ οἰκονομεῖ, ἀλλὰ τραγικώτατός γε τῶν ποιητῶν φαίνεται. Δευτέρα δ', ἡ πρώτη λεγομένη ὑπό τινων, ἐστι σύστασις ἡ διπλῆν τε τὴν σύστασιν ἔχουσα, καθάπερ ἡ Ὀδύσσεια, καὶ τελευτῶσα ἐξ ἐναντίας τοῖς βελτίοσι καὶ χείροσι. δοκεῖ δ' εἶναι πρώτη διὰ τὴν τῶν θεάτρων ἀσθένειαν: ἀκολουθοῦσι γὰρ οἱ ποιηταὶ κατ' εὐχὴν ποιοῦντες τοῖς θεαταῖς. ἔστι δὲ οὐχ αὕτη ἀπὸ τραγῳδίας ἡδονή.

Digitized by Google

χίας εἰς εὐτυχίαν· ἀτραγῳδότατον γὰρ τοῦτ' ἐστὶ πάντων· οὐδὲν γὰρ ἔχει ὧν δεῖ· οὔτε γὰρ φιλάνθρωπον, οὔτε ἐλεεινὸν, οὔτε φοβερόν ἐστιν. Οὐδ' αὖ τὸν σφόδρα πονηρὸν ἐξ εὐτυχίας εἰς δυστυχίαν μεταπίπτειν· τὸ μὲν γὰρ φιλάνθρωπον ἔχοι ἂν ἡ τοιαύτη σύστασις, ἀλλ' οὔτε ἔλεον, οὔτε φόβον. ὁ μὲν γὰρ περὶ τὸν ἀνάξιόν ἐστι δυστυχοῦντα· ὁ δὲ, περὶ τὸν ὅμοιον. ἔλεος μὲν περὶ τὸν ἀνάξιον· φόβος δὲ, περὶ τὸν ὅμοιον. ὥστε οὔτε ἐλεεινὸν, οὔτε φοβερὸν ἔσται τὸ συμβαῖνον. Ὁ μεταξὺ ἄρα τούτων λοιπός. ἔστι δὲ τοιοῦτος, ὁ μήτε ἀρετῇ διαφέρων, καὶ δικαιοσύνῃ· μήτε διὰ κακίαν καὶ μοχθηρίαν μεταβάλλων εἰς τὴν δυστυχίαν, ἀλλὰ δι' ἁμαρτίαν τινὰ, τῶν ἐν μεγάλῃ δόξῃ ὄντων καὶ εὐτυχίᾳ. οἷον Οἰδίπους, καὶ Θυέστης· καὶ οἱ ἐκ τῶν τοιούτων γενῶν ἐπιφανεῖς ἄνδρες. Ἀνάγκη ἄρα τὸν καλῶς ἔχοντα μῦθον, ἁπλοῦν εἶναι μᾶλλον ἢ διπλοῦν, ὥσπερ τινές φασι· καὶ μεταβάλλειν οὐκ εἰς εὐτυχίαν ἐκ δυστυχίας, ἀλλὰ τοὐναντίον ἐξ εὐτυχίας εἰς δυστυχίαν· μὴ διὰ μοχθηρίαν, ἀλλὰ δι' ἁμαρτίαν μεγάλην· ἢ οἵου εἴρηται, ἢ βελτίονος μᾶλλον, ἢ χείρονος. σημεῖον δὲ καὶ τὸ γιγνόμενον.

ταῦτα· ἴδια δὲ τὰ ἀπὸ τῆς σκηνῆς, καὶ κόμμοι. Ἔστι δὲ πρόλογος μὲν μέρος ὅλον τραγῳδίας, τὸ πρὸ χοροῦ παρόδου: ἐπεισόδιον δὲ μέρος ὅλον τραγῳδίας, τὸ μεταξὺ ὅλων χορικῶν μελῶν. ἔξοδος δὲ, μέρος ὅλον τραγῳδίας, μεθ' ὃ οὐκ ἔστι χοροῦ μέλος. χορικοῦ δὲ πάροδος μὲν, ἡ πρώτη λέξις ὅλου χοροῦ: στάσιμον δὲ, μέλος χοροῦ, τὸ ἄνευ ἀναπαίστου καὶ τροχαίου. κόμμος δὲ, θρῆνος κοινὸς χοροῦ καὶ ἀπὸ σκηνῆς. μέρη δὲ τραγῳδίας, οἷς μὲν, ὡς εἴδεσι δεῖ χρῆσθαι, πρότερον εἴπαμεν: κατὰ δὲ τὸ ποσὸν καὶ εἰς ἃ διαιρεῖται κεχωρισμένα, ταῦτ' ἐστίν. Ὧν δὲ δεῖ στοχάζεσθαι, καὶ ἃ δεῖ εὐλαβεῖσθαι, συνιστάντας τοὺς μύθους: καὶ πόθεν ἔσται τὸ τῆς τραγῳδίας ἔργον, ἐφεξῆς ἂν εἴη λεκτέον τοῖς νῦν εἰρημένοις. ἐπειδὴ οὖν δεῖ τὴν σύνθεσιν εἶναι τῆς καλλίστης τραγῳδίας, μὴ ἁπλῆν, ἀλλὰ πεπλεγμένην: καὶ ταύτην φοβερῶν καὶ ἐλεεινῶν εἶναι μιμητικήν: τοῦτο γὰρ ἴδιον τῆς τοιαύτης μιμήσεώς ἐστι. πρῶτον μὲν δῆλον, ὅτι οὔτε τοὺς ἐπιεικεῖς ἄνδρας δεῖ μεταβάλλοντας φαίνεσθαι ἐξ εὐτυχίας εἰς δυστυχίαν: οὐ γὰρ φοβερὸν, οὐδὲ ἐλεεινὸν τοῦτο, ἀλλὰ μιαρόν ἐστιν. οὔτε τοὺς μοχθηροὺς ἐξ ἀτυ-

σα τοῦ μύθου, καὶ ἡ μάλιστα τῆς πράξεως ἡ εἰρημένη ἐστίν· ἡ γὰρ τοιαύτη ἀναγνώρισις καὶ περιπέτεια ἢ ἔλεον ἕξει ἢ φόβον. οἵων πράξεων ἡ τραγῳδία μίμησις ὑπόκειται. ἔτι δὲ καὶ τὸ ἀτυχεῖν καὶ τὸ εὐτυχεῖν ἐπὶ τῶν τοιούτων συμβήσεται. Ἐπεὶ δὴ ἡ ἀναγνώρισις τινῶν ἐστιν ἀναγνώρισις, ἀναγνωρίσεις αἱ μέν εἰσι θατέρου πρὸς τὸν ἕτερον μόνον, ὅταν ᾖ δῆλος ἕτερος, τίς ἐστιν· ὅτε δ᾽ ἀμφοτέρους δεῖ ἀναγνωρίζεσθαι. οἷον ἡ μὲν Ἰφιγένεια τῷ Ὀρέστῃ ἀνεγνωρίσθη ἐκ τῆς πέμψεως τῆς ἐπιστολῆς· ἐκείνῳ δὲ πρὸς τὴν Ἰφιγένειαν ἄλλης ἔδει ἀναγνωρίσεως. Δύο μὲν οὖν τοῦ μύθου μέρη περὶ ταῦτ᾽ ἐστί, περιπέτεια καὶ ἀναγνώρισις. τρίτον δὲ, πάθος. τούτων δὲ, περιπέτεια μὲν καὶ ἀναγνώρισις, εἴρηται. πάθος δέ ἐστι πρᾶξις φθαρτικὴ, ἢ ὀδυνηρά. οἷον, οἵ τε ἐν τῷ φανερῷ θάνατοι, καὶ περιωδυνίαι, καὶ τρώσεις, καὶ ὅσα τοιαῦτα. μέρη μὲν οὖν τραγῳδίας, οἷς μὲν, ὡς εἴδεσι δεῖ χρῆσθαι, πρότερον εἴπαμεν. κατὰ δὲ τὸ ποσὸν, καὶ εἰς ἃ διαιρεῖται κεχωρισμένα, τάδε ἐστί· πρόλογος, ἐπεισόδιον, ἔξοδος, χορικόν. καὶ τούτου, τὸ μὲν, πάροδος· τὸ δὲ, στάσιμον. κοινὰ μὲν οὖν ἁπάντων

δεῖ γίνεσθαι ἐξ αὐτῆς τῆς συστάσεως τοῦ μύθου, ὥστε ἐκ τῶν προγεγενημένων συμβαίνειν, ἢ ἐξ ἀνάγκης, ἢ κατὰ τὸ εἰκὸς γίγνεσθαι ταῦτα: διαφέρει γὰρ πολὺ γίνεσθαι τάδε διὰ τάδε, ἢ μετὰ τάδε. Ἔστι δὲ περιπέτεια μὲν, ἡ εἰς τὸ ἐναντίον τῶν πραττομένων μεταβολή; καθάπερ εἴρηται. καὶ τοῦτο δὲ, ὥσπερ λέγομεν, κατὰ τὸ εἰκὸς ἢ ἀναγκαῖον. ὥσπερ ἐν τῷ Οἰδίποδι, ἐλθὼν, ὡς εὐφρανῶν τὸν Οἰδίπουν καὶ ἀπαλλάξων τοῦ πρὸς τὴν μητέρα φόβου; δηλώσας, ὅς τις ἦν, τοὐναντίον ἐποίησε. καὶ ἐν τῷ Λυγκεῖ: ὁ μὲν ἀγόμενος, ὡς ἀποθανούμενος: ὁ δὲ Δαναὸς ἀκολουθῶν, ὡς ἀποκτενῶν, τὸν μὲν συνέβη ἐκ τῶν πεπραγμένων, ἀποθανεῖν; τὸν δὲ, σωθῆναι. ἀναγνώρισις δὲ ἐστὶν, ὥσπερ καὶ τοὔνομα σημαίνει, ἐξ ἀγνοίας εἰς γνῶσιν μεταβολὴ, ἢ εἰς φιλίαν, ἢ ἔχθραν, τῶν πρὸς εὐτυχίαν ἢ δυστυχίαν ὡρισμένων. καλλίστη δὲ ἀναγνώρισις, ὅταν ἅμα περιπέτειαι γίνωνται. οἷον ἔχει ἡ ἐν τῷ Οἰδίποδι. Εἰσὶ μὲν οὖν καὶ ἄλλαι ἀναγνωρίσεις: καὶ γὰρ πρὸς ἄψυχα, καὶ τὰ τυχόντα ἐστὶν ὅτι, ὥσπερ εἴρηται, συμβαίνει: καὶ εἰ πέπραγέ τις ἢ μὴ πέπραγεν, ἔστιν ἀναγνωρίσαι. ἀλλ' ἡ μάλι-

δὲ τῶν ἀγαθῶν διὰ τοὺς ὑποκριτάς· ἀγωνίσματα γὰρ ποιοῦντες καὶ παρὰ τὴν δύναμιν παρατείνοντες μῦθον, πολλάκις διαστρέφειν ἀναγκάζονται τὸ ἐφεξῆς. ἐπεὶ δὲ οὐ μόνον τελείας ἐστὶ πράξεως ἡ μίμησις, ἀλλὰ καὶ φοβερῶν καὶ ἐλεεινῶν. ταῦτα δὲ γίνεται μάλιστα τοιαῦτα, καὶ μᾶλλον, ὅταν γένηται παρὰ τὴν δόξαν δι' ἄλληλα· τὸ γὰρ θαυμαστὸν οὕτως ἕξει μᾶλλον, ἢ εἰ ἀπὸ τοῦ αὐτομάτου, καὶ τῆς τύχης· ἐπεὶ καὶ τῶν ἀπὸ τύχης ταῦτα θαυμασιώτατα δοκεῖ, ὅσα ὥσπερ ἐπίτηδες φαίνεται γεγονέναι. οἷον ὡς ὁ ἀνδριὰς ὁ τοῦ Μίτυος ἐν Ἄργει ἀπέκτεινε τὸν αἴτιον τοῦ θανάτου τῷ Μίτυϊ, θεωροῦντι ἐμπεσών· ἔοικε γὰρ τὰ τοιαῦτα οὐκ εἰκῆ γενέσθαι· ὥστε ἀνάγκη τοὺς τοιούτους εἶναι καλλίους μύθους. Εἰσὶ δὲ τῶν μύθων οἱ μὲν, ἁπλοῖ· οἱ δὲ, πεπλεγμένοι· καὶ γὰρ αἱ πράξεις, ὧν μιμήσεις οἱ μῦθοί εἰσιν, ὑπάρχουσιν εὐθὺς οὖσαι τοιαῦται. λέγω δὲ ἁπλῆν μὲν πρᾶξιν, ἧς γινομένης, ὥσπερ ὥρισται, συνεχοῦς καὶ μιᾶς, ἄνευ περιπετείας ἢ ἀναγνωρισμοῦ ἡ μετάβασις γίνεται. πεπλεγμένη δὲ, ἐξ ἧς μετὰ ἀναγνωρισμοῦ ἢ περιπετείας, ἢ ἀμφοῖν ἡ μετάβασίς ἐστι. ταῦτα δὲ

γενόμενα, φανερὸν, ὅτι δυνατά· οὐ γὰρ ἂν ἐγένε-
το, εἰ ἦν ἀδύνατα. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἐν ταῖς
τραγῳδίαις· ἐν ἐνίαις μὲν, ἓν, ἢ δύο τῶν γνωρί-
μων ἐστὶν ὀνομάτων· τὰ δὲ ἄλλα, πεποιημένα·
ἐν ἐνίαις δὲ, οὐθὲν, οἷον ἐν τῷ Ἀγάθωνος ἄνθει·
ὁμοίως γὰρ ἐν τούτῳ τά, τε πράγματα καὶ τὰ
ὀνόματα πεποίηται· καὶ οὐδὲν ἧττον εὐφραίνει,
ὥστ' οὐ πάντως εἶναι ζητητέον τῶν παραδεδο-
μένων μύθων, περὶ οὓς αἱ τραγῳδίαι εἰσὶν, ἀντέ- 18.
χεσθαι· καὶ γὰρ γελοῖον τοῦτο ζητεῖν· ἐπεὶ καὶ τὰ
γνώριμα ὀλίγοις γνώριμά ἐστιν· ἀλλ' ὅμως εὐ-
φραίνει πάντας. Δῆλον οὖν ἐκ τούτων, ὅτι τὸν
ποιητὴν μᾶλλον τῶν μύθων εἶναι δεῖ ποιητὴν,
ἢ τῶν μέτρων, ὅσῳ ποιητὴς κατὰ τὴν μίμησίν
ἐστι· μιμεῖται δὲ τὰς πράξεις. κἂν ἄρα συμ-
βῇ γενόμενα ποιεῖν, οὐθὲν ἧττον ποιητής ἐστι·
τῶν γὰρ γενομένων ἔνια οὐδὲν κωλύει τοιαῦ-
τα εἶναι, οἷα ἂν εἰκὸς γενέσθαι· καὶ δυνατὰ γε-
νέσθαι, καθ' ὃ ἐκεῖνος αὐτῶν ποιητής ἐστι.
Τῶν δὲ ἁπλῶν μύθων καὶ πράξεων αἱ ἐπει- 20.
σοδιώδεις εἰσὶ χείρισται. λέγω δὲ ἐπεισοδιώδη
μῦθον, ἐν ᾧ τὰ ἐπεισόδια μετ' ἄλληλα οὔτ'
εἰκὸς, οὔτ' ἀνάγκη εἶναι. τοιαῦται δὲ ποιοῦνται
ὑπὸ μὲν τῶν φαύλων ποιητῶν δι' αὐτούς·

μένα λέγειν, τοῦτο ποιητοῦ ἔργον ἐστίν: ἀλλ' οἷα ἂν γένοιτο, καὶ τὰ δυνατὰ κατὰ τὸ εἰκός, ἢ τὸ ἀναγκαῖον: ὁ γὰρ ἱστορικὸς καὶ ὁ ποιητής, οὐ τῷ ἢ ἔμμετρα λέγειν ἢ ἄμετρα, διαφέρουσιν: εἴη γὰρ ἂν τὰ Ἡροδότου εἰς μέτρα τεθῆναι: καὶ οὐδὲν ἧττον ἂν εἴη ἱστορία τις μετὰ μέτρου, ἢ ἄνευ μέτρων: ἀλλὰ τούτῳ διαφέρει, τῷ τὸν μὲν, τὰ γενόμενα λέγειν: τὸν δὲ, οἷα ἂν γένοιτο. διὸ καὶ φιλοσοφώτερον καὶ σπουδαιότερον ποίησις ἱστορίας ἐστίν: ἡ μὲν γὰρ ποίησις μᾶλλον τὰ καθόλου: ἡ δ' ἱστορία τὰ καθ' ἕκαστον λέγει. ἔστι δὲ καθόλου μὲν τῷ ποίῳ τὰ ποῖ' ἄττα συμβαίνει λέγειν ἢ πράττειν κατὰ τὸ εἰκὸς ἢ τὸ ἀναγκαῖον, οὗ στοχάζεται ἡ ποίησις, ὀνόματα ἐπιτιθεμένη: τὸ δὲ καθ' ἕκαστον, τί Ἀλκιβιάδης ἔπραξεν, ἢ τί ἔπαθεν. ἐπὶ μὲν οὖν τῆς κωμῳδίας ἤδη τοῦτο δῆλον γέγονεν: συστήσαντες γὰρ τὸν μῦθον διὰ τῶν εἰκότων, οὕτω τὰ τυχόντα ὀνόματα ὑποτιθέασι: καὶ οὐχ ὥσπερ οἱ ἰαμβοποιοὶ περὶ τὸν καθ' ἕκαστον ποιοῦσιν: ἐπὶ δὲ τῆς τραγῳδίας τῶν γενομένων ὀνομάτων ἀντέχονται. αἴτιον δ' ὅτι πιθανόν ἐστι τὸ δυνατόν. τὰ μὲν οὖν μὴ γενόμενα, οὔπω πιστεύομεν εἶναι δυνατά: τὰ δὲ

Digitized by Google

σιν, ἐξ ὧν μία οὐδεμία γίνεται πρᾶξις. διὸ πάντες ἐοίκασιν ἁμαρτάνειν, ὅσοι τῶν ποιητῶν ἡρακληΐδα, καὶ θησηΐδα, καὶ τὰ τοιαῦτα ποιήματα πεποιήκασιν· οἴονται γὰρ, ἐπεὶ εἷς ἦν ὁ Ἡρακλῆς, ἕνα καὶ τὸν μῦθον εἶναι προσήκειν. Ὁ δ᾽ Ὅμηρος ὥσπερ καὶ τὰ ἄλλα διαφέρει, καὶ τοῦτ᾽ ἔοικε καλῶς ἰδεῖν, ἤτοι διὰ τέχνην, ἢ διὰ φύσιν. Ὀδύσσειαν γὰρ ποιῶν οὐκ ἐποίησεν ἅπαντα, ὅσα αὐτῷ συνέβη. οἷον πληγῆναι μὲν ἐν τῷ Παρνασσῷ: μανῆναι δὲ προσποιήσασθαι ἐν τῷ ἀγερμῷ. ὧν οὐδὲν θατέρου γενομένου, ἀναγκαῖον ἦν, ἢ εἰκὸς θάτερον γενέσθαι: ἀλλὰ περὶ μίαν πρᾶξιν, οἵαν λέγομεν τὴν Ὀδύσσειαν, συνέστησεν. ὁμοίως δὲ καὶ τὴν Ἰλιάδα. χρὴ οὖν, καθάπερ ἐν ταῖς ἄλλαις μιμητικαῖς ἡ μία μίμησις ἑνός ἐστιν, οὕτω καὶ τὸν μῦθον, ἐπεὶ πράξεως μίμησίς ἐστι, μιᾶς τε εἶναι, καὶ ταύτης ὅλης, καὶ τὰ μέρη συνεστάναι τῶν πραγμάτων οὕτως, ὥστε μετατιθεμένου τινὸς μέρους, ἢ ἀφαιρουμένου, διαφέρεσθαι, καὶ κινεῖσθαι τὸ ὅλον: ὃ γὰρ προσὸν ἢ μὴ προσὸν μηδὲν ποιεῖ ἐπίδηλον, οὐδὲ μόριον τοῦ ὅλου ἐστί. Φανερὸν δὲ ἐκ τῶν εἰρημένων, καὶ ὅτι οὐ τὸ τὰ γενό-

Digitized by Google

θεωρία ἐγγὺς τοῦ ἀναισθήτου χρόνου γινομένη· οὔτε παμμέγεθες· οὐ γὰρ ἅμα ἡ θεωρία γίνεται. ἀλλ' οἴχεται τοῖς θεωροῦσι τὸ ἓν, καὶ τὸ ὅλον ἐκ τῆς θεωρίας. οἷον εἰ μυρίων σταδίων εἴη ζῶον. ὥστε δεῖ καθάπερ ἐπὶ τῶν σωμάτων, καὶ ἐπὶ τῶν ζώων, ἔχειν μὲν μέγεθος: τοῦτο δὲ, εὐσύνοπτον εἶναι. οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν μύθων, ἔχειν μὲν μῆκος: τοῦτο δ' εὐμνημόνευτον εἶναι. Τοῦ δὲ μήκους ὅρος, πρὸς μὲν τοὺς ἀγῶνας, καὶ τὴν αἴσθησιν, οὐ τῆς τέχνης ἐστίν: εἰ γὰρ ἔδει ἑκατὸν τραγῳδίας ἀγωνίζεσθαι, πρὸς κλεψύδρας ἂν ἠγωνίζοντο. ὥσπερ ποτὲ καὶ ἄλλο τε φασίν: ὁ δὲ κατ' αὐτὴν τὴν φύσιν τοῦ πράγματος ὅρος, ἀεὶ μὲν ὁ μείζων, μέχρι τοῦ σύνδηλος εἶναι, καλλίων ἐστὶ κατὰ τὸ μέγεθος. Ὡς δὲ ἁπλῶς διορίσαντας εἰπεῖν, ἐν ὅσῳ μεγέθει κατὰ τὸ εἰκὸς ἢ τὸ ἀναγκαῖον, ἐφεξῆς γινομένων, συμβαίνει εἰς εὐτυχίαν ἐκ δυστυχίας: ἢ ἐξ εὐτυχίας εἰς δυστυχίαν μεταβάλλειν, ἱκανὸς ὅρος ἐστὶ τοῦ μεγέθους. Μῦθος δ' ἐστὶν εἷς, οὐχ ὥσπερ τινὲς οἴονται, ἐὰν περὶ ἕνα ᾖ: πολλὰ γὰρ καὶ ἄπειρα τῷ γ' ἑνὶ συμβαίνει, ἐξ ὧν ἐνίων οὐδέν ἐστιν ἕν: οὕτω δὲ καὶ πράξεις ἑνὸς πολλαί εἰσιν

τοῦ σκευοποιοῦ τέχνη τῆς τῶν ποιητῶν ἐστιν.

Διωρισμένων δὲ τούτων, λέγωμεν μετὰ ταῦτα ποίαν τινὰ δεῖ τὴν σύστασιν εἶναι τῶν πραγμάτων, ἐπειδὴ τοῦτο καὶ πρῶτον καὶ μέγιστον τῆς τραγῳδίας ἐστί. κεῖται δ' ἡμῖν τὴν τραγῳδίαν τελείας, καὶ ὅλης πράξεως εἶναι μίμησιν, ἐχούσης τι μέγεθος· ἔστι γὰρ ὅλον καὶ μηδὲν ἔχον μέγεθος. Ὅλον δέ ἐστι τὸ ἔχον ἀρχὴν καὶ μέσον καὶ τελευτήν. Ἀρχὴ δέ ἐστιν, ὃ αὐτὸ μὲν ἐξ ἀνάγκης μὴ μετ' ἄλλο ἐστί· μετ' ἐκεῖνο δ' ἕτερον πέφυκεν εἶναι ἢ γίνεσθαι. Τελευτὴ δὲ τοὐναντίον, ὃ αὐτὸ μετ' ἄλλο πέφυκεν εἶναι ἢ ἐξ ἀνάγκης, ἢ ὡς ἐπὶ τὸ πολύ· μετὰ δὲ τοῦτο ἄλλο οὐδέν. Μέσον δέ, ὃ καὶ αὐτὸ μετ' ἄλλο, καὶ μετ' ἐκεῖνο ἕτερον. Δεῖ ἄρα τοὺς συνεστῶτας εὖ μύθους, μήθ' ὁπόθεν ἔτυχεν, ἄρχεσθαι· μήθ' ὅπου ἔτυχε, τελευτᾶν· ἀλλὰ κεχρῆσθαι ταῖς εἰρημέναις ἰδέαις. Ἔτι δ' ἐπεὶ τὸ καλὸν καὶ ζῶον καὶ ἅπαν πρᾶγμα, ὃ συνέστηκεν ἔκ τινων, οὐ μόνον ταῦτα τεταγμένα δεῖ ἔχειν, ἀλλὰ καὶ μέγεθος ὑπάρχειν μὴ τὸ τυχόν· τὸ γὰρ καλὸν ἐν μεγέθει καὶ τάξει ἐστί. διὸ οὔτε πάμμικρον ἄν τι γένοιτο καλὸν ζῶον· συγχεῖται γὰρ ἡ

Digitized by Google

φράνειεν, καὶ λευκογραφήσας εἰκόνα. ἔστι τε μίμησις πράξεως, καὶ διὰ ταύτην μάλιστα τῶν πραττόντων. τρίτον δὲ ἡ διάνοια. τοῦτο δὲ ἐστι τὸ λέγειν δύνασθαι τὰ ἐνόντα, καὶ τὰ ἁρμόττοντα, ὅπερ ἐπὶ τῶν λόγων τῆς πολιτικῆς καὶ ῥητορικῆς ἔργον ἐστίν· οἱ μὲν γὰρ ἀρχαῖοι πολιτικῶς ἐποίουν λέγοντας: οἱ δὲ νῦν, ῥητορικῶς. Ἔστι δὲ ἦθος μὲν τὸ τοιοῦτον, ὃ δηλοῖ τὴν προαίρεσιν ὁποῖά τις, ἐν οἷς οὐκ ἔστι δῆλον ἢ προαιρεῖται ἢ φεύγει. διόπερ οὐκ ἔχουσιν ἦθος τῶν λόγων, ἐν οἷς μηδ᾽ ὅλως ἐστὶν ὅ, τι προαιρεῖται ἢ φεύγει ὁ λέγων. διάνοια δὲ, ἐν οἷς ἀποδεικνύουσί τι, ὡς ἐστὶν, ἢ ὡς οὐκ ἔστιν, ἢ καθόλου τι ἀποφαίνονται. Τέταρτον δὲ τῶν μὲν λόγων ἡ λέξις. λέγω δὲ, ὥσπερ πρότερον εἴρηται, λέξιν εἶναι τὴν διὰ τῆς ὀνομασίας ἑρμηνείαν: ὃ καὶ ἐπὶ τῶν ἐμμέτρων καὶ ἐπὶ τῶν λόγων ἔχει τὴν αὐτὴν δύναμιν. Τῶν δὲ λοιπῶν πέμπτον ἡ μελοποιΐα, μέγιστον τῶν ἡδυσμάτων. ἡ δὲ ὄψις ψυχαγωγικὸν μὲν, ἀτεχνώτατον δὲ, καὶ ἥκιστα οἰκεῖον τῆς ποιητικῆς: ἡ γὰρ τῆς τραγῳδίας δύναμις καὶ ἄνευ ἀγῶνος, καὶ ὑποκριτῶν ἐστιν. ἔτι δὲ κυριωτέρα περὶ τὴν ἀπεργασίαν τῶν ὄψεων ἡ

τοῦ σκευο

δὲ τέλος, μέγιστον ἁπάντων. Ἔτι ἄνευ μὲν πράξεως, οὐκ ἂν γένοιτο τραγῳδία: ἄνευ δὲ ἠθῶν, γένοιτ' ἄν: αἱ γὰρ τῶν νέων τῶν πλείστων ἀήθεις τραγῳδίαι εἰσί: καὶ ὅλως ποιηταὶ πολλοὶ τοιοῦτοι. οἷον καὶ τῶν γραφέων Ζεῦξις πρὸς Πολύγνωτον πέπονθεν: ὁ μὲν γὰρ Πολύγνωτος ἀγαθὸς ἠθογράφος: ἡ δὲ Ζεύξιδος γραφὴ οὐδὲν ἔχει ἦθος. ἔτι ἐάν τις ἐφεξῆς θῇ ῥήσεις ἠθικὰς, καὶ λέξεις, καὶ διανοίας εὖ πεποιημένας, ποιήσει, ὃ ἦν τῆς τραγῳδίας ἔργον: ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον, ἡ καταδεεστέροις τούτοις κεχρημένη, τραγῳδία: ἔχουσα δὲ μῦθον καὶ σύστασιν πραγμάτων. Πρὸς δὲ τούτοις τὰ μέγιστα, οἷς ψυχαγωγεῖ ἡ τραγῳδία, τοῦ μύθου μέρη ἐστίν, αἵ τε περιπέτειαι καὶ ἀναγνωρίσεις. Ἔτι σημεῖον, ὅτι καὶ οἱ ἐγχειροῦντες ποιεῖν, πρότερον δύνανται τῇ λέξει καὶ τοῖς ἤθεσιν ἀκριβοῦν, ἢ τὰ πράγματα συνίστασθαι. οἷον καὶ οἱ πρῶτοι ποιηταὶ σχεδὸν ἅπαντες. ἀρχὴ μὲν οὖν καὶ οἷον ψυχὴ ὁ μῦθος τῆς τραγῳδίας: δεύτερον δὲ, τὰ ἤθη: παραπλήσιον γάρ ἐστι καὶ ἐπὶ τῆς γραφικῆς: εἰ γάρ τις ἐναλείψειε τοῖς καλλίστοις φαρμάκοις χύδην, οὐκ ἂν ὁμοίως εὐ-

Digitized by Google

τῶν· τὰ δὲ ἤθη, καθ' ὃ ποιούς εἶναί φα-
μεν τοὺς πράττοντας. διάνοιαν δὲ, ἐν ὅσοις
λέγοντες ἀποδεικνύουσί τι, ἢ καὶ ἀποφαί-
νονται γνώμην. ἀνάγκη οὖν πάσης τραγῳ-
δίας μέρη εἶναι ἕξ, καθ' ἃ ποιά τις ἐστὶν ἡ τρα-
γῳδία. ταῦτα δ' ἐστὶν, μῦθος, καὶ ἤθη, καὶ λέ-
ξις, καὶ διάνοια, καὶ ὄψις, καὶ μελοποιΐα.
οἷς μὲν γὰρ μιμοῦνται, δύο μέρη ἐστίν· ὡς δὲ
μιμοῦνται, ἕν· ἃ δὲ μιμοῦνται, τρία. καὶ παρὰ
ταῦτα οὐδέν. τούτοις μὲν οὖν οὐκ ὀλίγοι αὐτῶν,
11. ὡς εἰπεῖν, κέχρηνται τοῖς εἴδεσι· καὶ γὰρ ὄψιν
ἔχει πᾶν, καὶ ἦθος, καὶ μῦθον, καὶ λέξιν, καὶ
μέλος, καὶ διάνοιαν ὡσαύτως. Μέγιστον δὲ
15. 11. τούτων ἐστὶν ἡ τῶν πραγμάτων σύστασις· ἡ
γὰρ τραγῳδία μίμησίς ἐστιν, οὐκ ἀνθρώπων,
ἀλλὰ πράξεως καὶ βίου, καὶ εὐδαιμονίας
καὶ κακοδαιμονίας· καὶ γὰρ ἡ εὐδαιμονία
ἐν πράξει ἐστί· καὶ τὸ τέλος πρᾶξίς τίς ἐστιν,
οὐ ποιότης. εἰσὶ δὲ κατὰ μὲν τὰ ἤθη, ποιοί
τινες· κατὰ δὲ τὰς πράξεις, εὐδαίμονες, ἢ
τοὐναντίον. οὔκουν ὅπως τὰ ἤθη μιμήσων-
ται, πράττουσιν, ἀλλὰ τὰ ἤθη συμπεριλαμ-
14. βάνουσι διὰ τὰς πράξεις. ὥστε τὰ πράγμα-
τα καὶ ὁ μῦθος, τέλος τῆς τραγῳδίας· τὸ

Digitized by Google

γεθος ἐχούσης, ἡδυσμένῳ λόγῳ, χωρὶς ἑκά-
στου τῶν εἰδῶν ἐν τοῖς μορίοις δρώντων: καὶ οὐ
δι᾽ ἀπαγγελίας, ἀλλὰ δι᾽ ἐλέου καὶ φόβου πε-
ραίνουσα τὴν τῶν τοιούτων παθημάτων κά-
θαρσιν. Λέγω δὲ ἡδυσμένον μὲν λόγον τὸν
ἔχοντα ῥυθμὸν καὶ ἁρμονίαν καὶ μέτρον. τὸ
δὲ χωρὶς τῶν εἰδῶν, τὸ διὰ μέτρων ἔνια μό-
νον περαίνεσθαι, καὶ πάλιν ἕτερα διὰ μέλους.
ἐπεὶ δὲ πράττοντες ποιοῦνται τὴν μίμησιν,
πρῶτον μὲν ἐξ ἀνάγκης ἂν εἴη τι μόριον τρα-
γῳδίας ὁ τῆς ὄψεως κόσμος: εἶτα μελο-
ποιΐα καὶ λέξις: ἐν τούτοις γὰρ ποιοῦνται τὴν
μίμησιν. λέγω δὲ λέξιν μὲν αὐτὴν τὴν τῶν
μέτρων σύνθεσιν: μελοποιΐαν δέ, ὃ τὴν δύ-
ναμιν φανερὰν ἔχει πᾶσαν. Ἐπεὶ δὲ πρά-
ξεώς ἐστι μίμησις: πράττεται δὲ ὑπό τινων
πραττόντων, οὓς ἀνάγκη ποιούς τινας εἶναι κα-
τά τε τὸ ἦθος καὶ τὴν διάνοιαν: διὰ γὰρ τού-
των καὶ τὰς πράξεις εἶναι φαμὲν ποιάς τι-
νας, πέφυκεν αἴτια δύο τῶν πράξεων εἶναι,
διάνοια. καὶ ἦθος. καὶ κατὰ ταύτας καὶ τυγ-
χάνουσι καὶ ἀποτυγχάνουσι πάντες. ἔστι δὲ
τῆς μὲν πράξεως ὁ μῦθος μίμησις: λέγω
γὰρ μῦθον τοῦτον τὴν σύνθεσιν τῶν πραγμά-

Digitized by Google

μος, καὶ Φόρμις ἦρξαν. τὸ μὲν οὖν ἐξ ἀρχῆς ἐκ Σικελίας ἦλθε. τῶν δὲ Ἀθήνησιν Κράτης πρῶτος ἦρξεν, ἀφέμενος τῆς ἰαμβικῆς ἰδέας, καθόλου ποιεῖν λόγους, ἢ μύθους.

Ἡ μὲν οὖν ἐποποιΐα τῇ τραγῳδίᾳ μέχρι μόνου μέτρου μετὰ λόγου μίμησις εἶναι σπουδαίων ἠκολούθησεν. τῷ δὲ τὸ μέτρον ἁπλοῦν ἔχειν καὶ ἀπαγγελίαν εἶναι, ταύτῃ διαφέρουσιν· ἔτι δὲ τῷ μήκει· ἡ μὲν γὰρ ὅτι μάλιστα πειρᾶται ὑπὸ μίαν περίοδον ἡλίου εἶναι ἢ μικρὸν ἐξαλλάττειν· ἡ δὲ ἐποποιΐα ἀόριστος τῷ χρόνῳ καὶ τούτῳ διαφέρει. καίτοι τὸ πρῶτον ὁμοίως ἐν ταῖς τραγῳδίαις τοῦτο ἐποίουν καὶ ἐν τοῖς ἔπεσι. μέρη δέ ἐστι τὰ μὲν, ταὐτά· τὰ δὲ, ἴδια τῆς τραγῳδίας· διόπερ ὅστις περὶ τραγῳδίας οἶδε σπουδαίας καὶ φαύλης, οἶδε καὶ περὶ ἐπῶν· ἃ μὲν γὰρ ἐποποιΐα ἔχει, ὑπάρχει τῇ τραγῳδίᾳ· ἃ δὲ αὐτῇ, οὐ πάντα ἐν τῇ ἐποποιΐᾳ. Περὶ μὲν οὖν τῆς ἐν ἑξαμέτροις μιμητικῆς, καὶ περὶ κωμῳδίας, ὕστερον ἐροῦμεν. περὶ δὲ τραγῳδίας λέγωμεν, ἀπολαβόντες αὐτῆς ἐκ τῶν εἰρημένων, τὸν γινόμενον ὅρον τῆς οὐσίας. Ἔστιν οὖν τραγῳδία μίμησις πράξεως σπουδαίας καὶ τελείας, μέ-

γὰρ λεκτικὸν τῶν μέτρων τὸ ἰαμβεῖον ἐστί. σημεῖον δὲ τούτου: πλεῖστα γὰρ ἰαμβεῖα λέγομεν ἐν τῇ διαλέκτῳ τῇ πρὸς ἀλλήλους: ἑξάμετρα δὲ ὀλιγάκις, καὶ ἐκβαίνοντες τῆς λεκτικῆς ἁρμονίας. ἔτι δὲ ἐπεισοδίων πλήθη, καὶ τὰ ἄλλα ὡς ἕκαστα κοσμηθῆναι λέγεται. περὶ μὲν οὖν τούτων τοσαῦτα ἔστω ἡμῖν εἰρημένα: πολὺ γὰρ ἂν ἴσως ἔργον εἴη διεξιέναι καθ' ἕκαστον. ἡ δὲ κωμῳδία ἐστὶν, ὥσπερ εἴπομεν, μίμησις φαυλοτέρων μὲν, οὐ μέντοι κατὰ πᾶσαν κακίαν, ἀλλὰ τοῦ αἰσχροῦ ἐστι τὸ γελοῖον μόριον: τὸ γὰρ γελοῖον ἐστιν ἁμάρτημά τι, καὶ αἶσχος ἀνώδυνον, καὶ οὐ φθαρτικόν. οἷον εὐθὺς τὸ γελοῖον πρόσωπον αἰσχρόν τι, καὶ διεστραμμένον ἄνευ ὀδύνης. αἱ μὲν οὖν τῆς τραγῳδίας μεταβάσεις, καὶ δι' ὧν ἐγένοντο, οὐ λελήθασιν: ἡ δὲ κωμῳδία, διὰ τὸ μὴ σπουδάζεσθαι ἐξ ἀρχῆς, ἔλαθεν: καὶ γὰρ χορὸν κωμῳδῶν ὀψέ ποτε ὁ ἄρχων ἔδωκεν: ἀλλ' ἐθελονταὶ ἦσαν. ἤδη δὲ σχήματά τινα αὐτῆς ἐχούσης, οἱ λεγόμενοι αὐτῆς ποιηταὶ μνημονεύονται. τίς δὲ πρόσωπα ἀπέδωκεν, ἢ προλόγους, ἢ πλήθη ὑποκριτῶν, καὶ ὅσα τοιαῦτα, ἠγνόηται. Τὸ δὲ μύθους ποιεῖν, Ἐπίχαρ

Digitized by Google

μείζω καὶ ἐντιμότερα τὰ σχήματα ἐστὶ ταῦτα ἐκείνων. τὸ μὲν οὖν ἐπισκοπεῖν, εἰ ἄρα ἔχει ἤδη ἡ τραγῳδία τοῖς εἴδεσιν ἱκανῶς ἢ οὔ: αὐτό τε καθ' αὑτὸ κρινόμενον, καὶ πρὸς τὰ θέατρα, ἄλλος λόγος. Γενομένης οὖν ἀπ' ἀρχῆς αὐτοσχεδιαστικῆς καὶ αὐτὴ καὶ ἡ κωμῳδία: καὶ ἡ μὲν ἀπὸ τῶν ἐξαρχόντων τὸν διθύραμβον: ἡ δὲ ἀπὸ τῶν τὰ φαλλικὰ ἃ ἔτι καὶ νῦν ἐν πολλαῖς τῶν πόλεων διαμένει νομιζόμενα, κατὰ μικρὸν ηὐξήθη προαγόντων, ὅσον ἐγίγνετο φανερὸν αὐτῆς. Καὶ πολλὰς μεταβολὰς μεταβαλοῦσα ἡ τραγῳδία, ἐπαύσατο, ἐπεὶ ἔσχε τὴν ἑαυτῆς φύσιν. καὶ τό, τε τῶν ὑποκριτῶν πλῆθος ἐξ ἑνὸς εἰς δύο πρῶτος Αἰσχύλος ἤγαγε, καὶ τὰ τοῦ χοροῦ ἠλάττωσε, καὶ τὸν λόγον πρωταγωνιστὴν παρεσκεύασε: τρεῖς δέ, καὶ σκηνογραφίαν, Σοφοκλῆς. ἔτι δὲ τὸ μέγεθος ἐκ μικρῶν μύθων, καὶ λέξεως γελοίας, διὰ τὸ ἐκ σατυρικοῦ μεταβαλεῖν, ὀψὲ ἀπεσεμνύνθη. Τό, τε μέτρον ἐκ τετραμέτρου ἰαμβεῖον ἐγένετο: τὸ μὲν γὰρ πρῶτον τετραμέτρῳ ἐχρῶντο, διὰ τὸ σατυρικὴν καὶ ὀρχηστικωτέραν εἶναι τὴν ποίησιν. λέξεως δὲ γενομένης, αὐτὴ ἡ φύσις τὸ οἰκεῖον μέτρον εὗρε: μάλιστα

Digitized by Google

τεροι τὰς καλὰς ἐμιμοῦντο πράξεις, καὶ τὰς τῶν τοιούτων· οἱ δὲ εὐτελέστεροι τὰς τῶν φαύλων, πρῶτον ψόγους ποιοῦντες, ὥσπερ ἕτεροι ὕμνους καὶ ἐγκώμια. Τῶν μὲν οὖν πρὸ Ὁμήρου οὐδενὸς ἔχομεν εἰπεῖν τοιοῦτον ποίημα· εἰκὸς δὲ εἶναι πολλούς. ἀπὸ δὲ Ὁμήρου ἀρξαμένοις ἔστιν. οἷον ἐκείνου ὁ μαργείτης, καὶ τὰ τοιαῦτα. ἐν οἷς καὶ τὸ ἁρμόττον ἰαμβεῖον ἦλθε μέτρον. διὸ καὶ ἰαμβεῖον καλεῖται νῦν, ὅτι ἐν τῷ μέτρῳ τούτῳ ἰάμβιζον ἀλλήλους· καὶ ἐγένοντο τῶν παλαιῶν· οἱ μὲν, ἡρωικῶν· οἱ δὲ, ἰάμβων ποιηταί. ὥσπερ δὲ καὶ τὰ σπουδαῖα μάλιστα ποιητὴς Ὅμηρος ἦν· μόνος γὰρ οὐχ ὅτι εὖ, ἀλλ᾽ ὅτι καὶ μιμήσεις δραματικὰς ἐποίησεν. οὕτω καὶ τὰ τῆς κωμῳδίας σχήματα πρῶτος ὑπέδειξεν, οὐ ψόγον, ἀλλὰ τὸ γελοῖον δραματοποιήσας· ὁ γὰρ μαργείτης ἀνάλογον ἔχει. ὥσπερ ἰλιὰς καὶ ὀδύσσεια πρὸς τὰς τραγῳδίας, οὕτω καὶ οὗτος πρὸς τὰς κωμῳδίας. Παραφανείσης δὲ τῆς τραγῳδίας καὶ κωμῳδίας, οἱ ἐφ᾽ ἑκατέραν τὴν ποίησιν ὁρμῶντες, κατὰ τὴν οἰκείαν φύσιν· οἱ μὲν ἀντὶ τῶν ἰάμβων, κωμῳδοποιοὶ ἐγένοντο· οἱ δὲ ἀντὶ τῶν ἐπῶν, τραγῳδοδιδάσκαλοι, διὰ τὸ

λων ζώων, ὅτι μιμητικώτατόν ἐστι, καὶ τὰς μαθήσεις ποιεῖται διὰ μιμήσεως τὰς πρώτας: καὶ τὸ χαίρειν τοῖς μιμήμασι πάντας. σημεῖον δὲ τούτου τὸ συμβαῖνον ἐπὶ τῶν ἔργων: ἃ γὰρ αὐτὰ λυπηρῶς ὁρῶμεν, τούτων τὰς εἰκόνας, τὰς μάλιστα ἠκριβωμένας, χαίρομεν θεωροῦντες, οἷον θηρίων τε μορφὰς τῶν ἀτιμοτάτων, καὶ νεκρῶν. αἴτιον δὲ καὶ τούτου, ὅτι μανθάνειν οὐ μόνον τοῖς φιλοσόφοις ἥδιστον, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλλοις ὁμοίως: ἀλλ' ἐπὶ βραχὺ κοινωνοῦσιν αὐτοῦ; διὰ γὰρ τοῦτο χαίρουσι τὰς εἰκόνας ὁρῶντες, ὅτι συμβαίνει θεωροῦντας μανθάνειν καὶ συλλογίζεσθαι, τί ἕκαστον. οἷον ὅτι οὗτος ἐκεῖνος: ἐπεὶ, ἐὰν μὴ τύχῃ προεωρακὼς, οὐχὶ μίμημα ποιήσει τὴν ἡδονὴν, ἀλλὰ διὰ τὴν ἀπεργασίαν, ἢ τὴν χροιὰν, ἢ διὰ τοιαύτην τινὰ ἄλλην αἰτίαν. κατὰ φύσιν δὲ ὄντος ἡμῖν τοῦ μιμεῖσθαι, καὶ τῆς ἁρμονίας καὶ τοῦ ῥυθμοῦ (τὰ γὰρ μέτρα ὅτι μόρια τῶν ῥυθμῶν ἐστι, φανερὸν) ἐξ ἀρχῆς οἱ πεφυκότες πρὸς αὐτὰ μάλιστα, κατὰ μικρὸν προάγοντες, ἐγέννησαν τὴν ποίησιν ἐκ τῶν αὐτοσχεδιασμάτων. διεσπάσθη δὲ κατὰ τὰ οἰκεῖα ἤθη ἡ ποίησις: οἱ μὲν γὰρ σεμνό

Σοφοκλῆς· μιμοῦνται γὰρ ἄμφω σπουδαίους· τῇ δὲ Ἀριστοφάνει· πράττοντας γὰρ μιμοῦνται καὶ δρῶντας ἄμφω. ὅθεν καὶ δράματα καλεῖσθαί τινες αὐτά φασιν, ὅτι μιμοῦνται δρῶντας. διὸ καὶ ἀντιποιοῦνται τῆς τε τραγῳδίας, καὶ τῆς κωμῳδίας οἱ Δωριεῖς. τῆς μὲν κωμῳδίας οἱ Μεγαρεῖς, οἵ τε ἐνταῦθα, ὡς ἐπὶ τῆς παρ' αὐτοῖς δημοκρατείας, γενομένης: καὶ οἱ ἐκ Σικελίας: ἐκεῖθεν γὰρ ἦν Ἐπίχαρμος ὁ ποιητὴς, πολλῷ πρότερος ὢν Χωνίδου, καὶ Μάγνητος. καὶ τῆς τραγῳδίας ἔνιοι τῶν ἐν Πελοποννήσῳ, ποιούμενοι τὰ ὀνόματα σημεῖον: οὗτοι μὲν γὰρ κώμας τὰς περιοικίδας καλεῖν φασιν: Ἀθηναῖοι δὲ, δήμους, ὡς κωμῳδοὺς οὐκ ἀπὸ τοῦ κωμάζειν λεχθέντας, ἀλλὰ τῇ κατὰ κώμας πλάνῃ ἀτιμαζομένους ἐκ τοῦ ἄστεως. καὶ τὸ ποιεῖν, αὐτοὶ μὲν, δρᾶν: Ἀθηναίους δὲ, πράττειν προσαγορεύειν. περὶ μὲν οὖν τῶν διαφορῶν, καὶ πόσαι, καὶ τίνες τῆς μιμήσεως, εἰρήσθω ταῦτα. Ἐοίκασι δὲ γεννῆσαι μὲν ὅλως τὴν ποιητικὴν αἰτίαι δύο τινὲς, καὶ αὗται φυσικαί: τό τε γὰρ μιμεῖσθαι σύμφυτον τοῖς ἀνθρώποις ἐκ παίδων ἐστί: καὶ τούτῳ διαφέρουσι τῶν ἄλ-

ξει ταύτας τὰς διαφοράς. καὶ ἔσται ἑτέρα,
τῷ ἕτερα μιμεῖσθαι τοῦτον τὸν τρόπον· καὶ γὰρ
ἐν ὀρχήσει, καὶ αὐλήσει, καὶ κιθαρίσει ἔστι γενέ-
σθαι ταύτας τὰς ἀνομοιότητας. Καὶ περὶ
τοὺς λόγους δὲ, καὶ τὴν ψιλομετρίαν, οἷον ὅμη-
ρος μὲν βελτίους· κλεοφῶν δὲ, ὁμοίους· ἡγή-
μων δὲ ὁ θάσιος, ὁ τὰς παρῳδίας ποιήσας
πρῶτος· καὶ νικόχαρις, ὁ τὴν δηλιάδα, χεί-
ρους. ὁμοίως δὲ καὶ περὶ τοὺς διθυράμβους,
καὶ τοὺς νόμους, ὡς πέρσας καὶ κύκλωπας
τιμόθεος, καὶ φιλόξενος μιμήσαιτο ἄν τις.
ἐν αὐτῇ δὲ τῇ διαφορᾷ καὶ ἡ τραγῳδία πρὸς
τὴν κωμῳδίαν διέστηκεν· ἡ μὲν γὰρ, χείρους·
ἡ δὲ, βελτίους μιμεῖσθαι βούλεται τῶν νῦν.
Ἔτι δὲ τούτων τρίτη διαφορὰ τὸ, ὡς ἕκαστα
τούτων μιμήσαιτο ἄν τις· καὶ γὰρ ἐν τοῖς αὐ-
τοῖς καὶ τὰ αὐτὰ μιμεῖσθαί ἐστιν, ὅτε μὲν ἀ-
παγγέλλοντα ἢ ἕτερόν τι γιγνόμενον, ὥσπερ
Ὅμηρος ποιεῖ, ἢ ὡς τὸν αὐτὸν καὶ μὴ μετα-
βάλλοντα, ἢ πάντας ὡς πράττοντας καὶ ἐ-
νεργοῦντας τοὺς μιμουμένους. Ἐν τρισὶ δὴ
ταύταις διαφοραῖς ἡ μίμησίς ἐστιν, ὡς εἴπο-
μεν κατ᾽ ἀρχάς· ἐν οἷς τε, καὶ ἃ, καὶ ὡς. ὥσ-
τε τῇ μὲν ὁ αὐτὸς ἂν εἴη μιμητὴς Ὁμήρῳ

μὲν, ποιητὴν δίκαιον καλεῖν: τὸν δὲ, φυσιολόγον μᾶλλον ἢ ποιητήν. ὁμοίως δὲ κἂν εἴ τις, ἅπαντα τὰ μέτρα μιγνύων, ποιοῖτο τὴν μίμησιν, καθάπερ χαιρήμων ἐποίησεν κένταυρον, μικτὴν ῥαψῳδίαν ἐξ ἁπάντων τῶν μέτρων, οὐκ ἤδη καὶ ποιητὴν προσαγορευτέον. περὶ μὲν οὖν τούτων διωρίσθω τοῦτον τὸν τρόπον. Εἰσὶ δέ τινες, αἳ πᾶσι χρῶνται τοῖς εἰρημένοις. λέγω δὲ, οἷον ῥυθμῷ καὶ μέλει καὶ μέτρῳ, ὥσπερ ἥ τε τῶν διθυραμβικῶν ποίησις καὶ ἡ τῶν νόμων, καὶ ἥ τε τραγῳδία, καὶ ἡ κωμῳδία: διαφέρουσι δὲ, ὅτι αἱ μὲν ἅμα πᾶσιν: αἱ δὲ κατὰ μέρος. ταύτας μὲν οὖν λέγω τὰς διαφορὰς τῶν τεχνῶν, ἐν οἷς ποιοῦνται τὴν μίμησιν. Ἐπεὶ δὲ μιμοῦνται οἱ μιμούμενοι πράττοντας: ἀνάγκη δὲ τούτους ἢ σπουδαίους ἢ φαύλους εἶναι: τὰ γὰρ ἤθη σχεδὸν ἀεὶ τούτοις ἀκολουθεῖ μόνοις: κακίᾳ γὰρ καὶ ἀρετῇ τὰ ἤθη διαφέρουσι πάντες, ἤτοι βελτίονας ἢ καθ᾽ ἡμᾶς, ἢ χείρονας, ἢ καὶ τοιούτους ἀνάγκη μιμεῖσθαι, ὥσπερ οἱ γραφεῖς, Πολύγνωτος μὲν γὰρ, κρείττους: Παύσων δὲ, χείρους: Διονύσιος δὲ, ὁμοίους εἴκαζε. Δῆλον δὲ, ὅτι καὶ τῶν λεχθεισῶν ἑκάστη μιμήσεων ἕ-

νία· τούτοις δ' ἢ χωρὶς, ἢ μεμιγμένοις. οἷον ἁρμονίᾳ μὲν καὶ ῥυθμῷ χρώμεναι μόνον, ἥ τε αὐλητικὴ καὶ ἡ κιθαριστικὴ, κἂν εἴ τινες ἕτεραι τυγχάνωσιν οὖσαι τοιαῦται τὴν δύναμιν, οἷον ἡ τῶν συρίγγων. αὐτῷ δὲ τῷ ῥυθμῷ μιμοῦνται χωρὶς ἁρμονίας αἱ τῶν ὀρχηστῶν· καὶ γὰρ οὗτοι διὰ τῶν σχηματιζομένων ῥυθμῶν μιμοῦνται καὶ ἤθη καὶ πάθη καὶ πράξεις. ἡ δὲ ἐποποιΐα μόνον τοῖς λόγοις ψιλοῖς, ἢ τοῖς μέτροις· καὶ τούτοις, εἴτε μιγνῦσα μετ' ἀλλήλων, εἴθ' ἑνί τινι γένει χρωμένη τῶν μέτρων τυγχάνουσα μέχρι τοῦ νῦν· οὐδὲν γὰρ ἂν ἔχοιμεν ὀνομάσαι κοινὸν τοὺς Σώφρονος, καὶ Ξενάρχου μίμους, καὶ τοὺς Σωκρατικοὺς λόγους· οὐδὲ εἴ τις διὰ τριμέτρων ἢ ἐλεγείων, ἢ τῶν ἄλλων τινῶν τοιούτων, ποιοῖτο τὴν μίμησιν, πλὴν οἱ ἄνθρωποί γε, συνάπτοντες τῷ μέτρῳ τὸ ποιεῖν, τοὺς μὲν ἐλεγειοποιοὺς: τοὺς δὲ ἐποποιοὺς ὀνομάζουσιν: οὐχ ὡς τοὺς κατὰ μίμησιν, ποιητὰς, ἀλλὰ κοινῇ κατὰ τὸ μέτρον προσαγορεύοντες: καὶ γὰρ ἂν ἰαμβικὸν, ἢ μουσικόν τι διὰ τῶν μέτρων ἐκφέρωσιν, οὕτω καλεῖν εἰώθασιν. Οὐδὲν δὲ κοινόν ἐστιν Ὁμήρῳ καὶ Ἐμπεδοκλεῖ, πλὴν τὸ μέτρον. διὸ τὸν

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ

Περὶ ποιητικῆς.

ΠΕΡΙ ποιητικῆς, αὐτῆς τε καὶ τῶν εἰδῶν αὐτῆς, ἥν τινα δύναμιν ἕκαστον ἔχει, καὶ πῶς δεῖ συνίστασθαι τοὺς μύθους, εἰ μέλλοι καλῶς ἕξειν ἡ ποίησις: ἔτι δὲ ἐκ πόσων καὶ ποίων ἐστὶ μορίων. ὁμοίως δὲ καὶ περὶ τῶν ἄλλων, ὅσα τῆς αὐτῆς ἐστι μεθόδου, λέγωμεν, ἀρξάμενοι κατὰ φύσιν πρῶτον ἀπὸ τῶν πρώτων. Ἐποποιΐα δὴ καὶ ἡ τῆς τραγῳδίας ποίησις: ἔτι δὲ κωμῳδία, καὶ ἡ διθυραμβοποιητική, καὶ τῆς αὐλητικῆς ἡ πλείστη, καὶ κιθαριστικῆς, πᾶσαι τυγχάνουσιν οὖσαι μιμήσεις τὸ σύνολον: διαφέρουσι δὲ ἀλλήλων τρισίν: ἢ γὰρ τῷ γένει ἑτέροις μιμεῖσθαι, ἢ τῷ ἕτερα, ἢ τῷ ἑτέρως, καὶ μὴ τὸν αὐτὸν τρόπον. Ὥσπερ γὰρ καὶ χρώμασι καὶ σχήμασι πολλὰ μιμοῦνταί τινες ἀπεικάζοντες. οἱ μὲν διὰ τέχνης: οἱ δὲ διὰ συνηθείας: ἕτεροι δὲ διὰ τῆς φωνῆς, οὕτω κἀν ταῖς εἰρημέναις τέχναις, ἅπασαι μὲν ποιοῦνται τὴν μίμησιν ἐν ῥυθμῷ καὶ λόγῳ καὶ ἁρμο-

Digitized by Google

P·VICTORIVS·

Digitized by Google

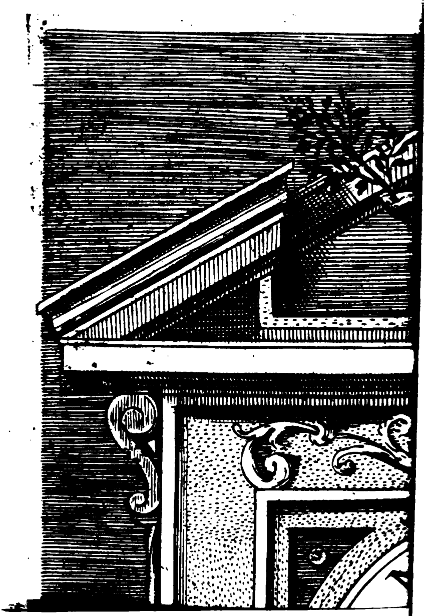

Digitized by Google

BIBLIOTHECA
REGIA
MONACENSIS.

Digitized by Google

V. B. 243.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ Περὶ ποιητικῆς.

ARISTOTELIS DE ARTE POETICA.

Ad exemplar libri à Petro Victorio correcti.

Florentiæ apud Iuntas.
M. D. LXIIII.

V

Digitized by Google

Auct. Gr. Vet. ~~VI~~. 80. p.387.
Arist. 8.

Digitized by Google

Digitized by Google

[illegible] 133. [illegible] 259. [illegible]

[illegible]

[illegible] in [illegible] [illegible]

[illegible] in Crag[illegible]

[illegible] 105. [illegible]

[illegible] δοκοῦντων [illegible]
[illegible]
[illegible] εἰρήνην [illegible]
[illegible]
[illegible] λόγου [illegible]
[illegible] ῥυθμοῖς [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] τῶν λόγων [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 130 [illegible]
[illegible]

Digitized by Google

[illegible]

[illegible] aliqui [illegible] habent [illegible] [illegible]

quidam ponunt aliqua [illegible] [illegible]

[illegible] i. actio [illegible] quae [illegible] figura [illegible] finitum. quod [illegible] natura [illegible] materia [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] infinitum [illegible] in quantum [illegible]

[illegible] organis. [illegible] In organis.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

A. gr. b. 657.

Aristoteles

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Res.
A. gr. b.
657

Digitized by Google